
OPAS TOIMINNALLISEN KOTIELÄINPIIHAN JÄRJESTÄMISEEN YLEISÖTAPAHTUMASSA

case Valkeakosken asuntomessut

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Mustiala, 28.6.2012

Maarit Kuikka

MUSTIALA

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Hevostalouden suuntautumisvaihtoehto

Tekijä	Maarit Kuikka	Vuosi 2012
Työn nimi	Opas toiminnallisen kotieläinpihan järjestämiseen yleisöta- pahtumassa	

TIIVISTELMÄ

Työn toimeksiantaja on Hämeen ammatti-instituutti. HAMI organisoi Valkeakosken asuntomessuilla 2009 kotieläinpihan. Tätä järjestettäessä tehtiin paljon kartoitus- ja selvitystyötä ja nämä hankitut tiedot haluttiin koota yhteen oppaaksi.

Eläinten esilläpito erilaisissa tapahtumissa kasvattaa suosiotaan ja samalla eläinten hyvinvoinnin ja tuotantoeläinten valvonta lisääntyy. Eläinten esittelyn helpottamiseksi koottiin tarvittavat tiedot samoihin kansiin, jotta jatkossa eläintapahtumien järjestäjien toiminta olisi helpompaa. Yhtenä koko työn mukana kulkevana elementtinä oli viihtyvyys ja hyvinvointi eläinten, työntekijöiden ja yleisön näkökulmasta.

Työhön koottiin tietoa laeista ja asetuksista. Näitä tietoja täydennettiin käytännön kokemuksilla, joita koottiin haastattelemalla Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihan toimijoita. Näitä tietoja on havainnollistettu esimerkein ja lisämateriaalein Valkeakoskelta.

Suunnittelun lisäksi tärkeiksi seikoiksi nousivat esimerkillisyys, turvallisuus ja selkeys. Tärkein asia tapahtuman järjestämisestä suoriutumisessa on suunnittelu.

Avainsanat tuotantoeläimet, turvallisuus, hyvinvointi, kotieläinpiha

Sivut 37s. + liitteet 27 s.

Mustiala
Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Equine Option

Author	Maarit Kuikka	Year 2012
Subject of Bachelor's thesis	A guide in organizing a pet yard in public happenings	

ABSTRACT

The commissioner for my thesis work is the vocational institute of Häme. HAMI organized a pet yard in 2009 at Housing Fair in Valkeakoski. A lot of survey and research were made during the organizing and all this collected material have now been wanted gathered in one guide.

Presenting animals in different kind of happenings is getting more and more popular and at the same time the concern for animal wellbeing and control of production animals in getting more important. Getting animal presenting easier all needed information was gathered in one book so that in the future people who organize happenings including animals could act more easier. One main element that game along in the whole guide was comfort and wellbeing from the aspect of animals, workers and audience.

In this thesis information from the laws and statutes was gathered. These facts were complemented in practical experiences that were collected by interviewing people who acted in the pet yard at Housing Fair in Valkeakoski. This information has been clarified in examples and extra materials from Valkeakoski.

Furthermore planning the important facts that proved most significant were exemplarity, safety and clarity. The most important thing organizing a happening is planning.

Keywords production animals, safety, wellbeing, a pet yard

Pages 37 p. + appendices 27 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	AINEISTO JA MENETELMÄT.....	2
3	SUUNNITTELU	3
3.1	Budjetointi.....	4
3.2	Lupa-asiat.....	6
3.2.1	Eläinten rekisteröinti ja muut vaatimukset sekä rajoitukset.....	7
3.3	Eläinten hankinta.....	9
3.4	Sopimukset.....	12
3.5	Kuljetukset	12
3.6	Turvallisuus.....	13
4	TOTEUTUS	15
4.1	Henkilökunta ja rekrytointi	15
4.2	Rakentaminen.....	16
4.2.1	Hevoset, ponit ja aasit.....	19
4.2.2	Nauta.....	20
4.2.3	Lampaat	20
4.2.4	Kanit	20
4.3	Jäte- ja lantahuolto	21
4.4	Eläinten rehut, ruokinta ja hoito.....	22
4.4.1	Hevoset, ponit ja aasit.....	24
4.4.2	Nauta.....	25
4.4.3	Lampaat	26
4.4.4	Kanit	26
4.5	Ilmoitukset ja mainonta.....	26
4.6	Koiraparkki.....	27
4.7	Esitykset	30
5	PURKAMINEN	32
5.1	Purku	32
5.2	Arviointi ja dokumentointi	33
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
	LÄHTEET	36
	Valokuvat	37

Liite 1	Haastattelukysymykset
Liite 2	Ideointia Valkeakoskea varten
Liite 3	Kartta
Liite 4	Messukalenteri
Liite 5	Eläinluettelo
Liite 6	Tarjous kotieläinpihasta
Liite 7	Sopimus eläinten vuokraamisesta
Liite 8	Työvuorolista
Liite 9	Kotieläinpihan istutukset
Liite 10	Luonnos kaniien rakenteista
Liite 11	Esimerkki eläinten ruokintaohjeista – aasi
Liite 12	Esimerkki eläinten hoito-ohjeista – aasi
Liite 13	Päivittäiset hoito-ohjeet
Liite 14	Eläinten hoitolista – aasi
Liite 15	Tiedote kotieläinpihasta
Liite 16	Tiedote koiraparkista
Liite 17	Koiraparkin koiratieto – lomake
Liite 18	Ohje koiraparkin järjestämiseen (4H)
Liite 19	Tapahtumat Valkeakosken kotieläinpihalla 2009

1 JOHDANTO

Hämeen ammatti-instituutti organisoii Valkeakosken asuntomessuilla vuonna 2009 kotieläinpihan. Tapahtumaa järjestettäessä otettiin selvää lukuisista asioista. Opinnäytetyössäni kokoan nämä tiedot yhdeksi oppaaksi, jotta kaikki tuo tiedonetsintätyö olisi hyödyksi myös muille. Jotta tämä opas olisi kaikkien saatavilla, se julkaistaan internetissä osoitteessa http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/index.php?tila_id=47&sivu_id=475.

Opinnäytetyöni aihe on opas toiminnallisen kotieläinpihan järjestämiseen yleisötapahtumassa. Työni tarkoituksena on laatia selkeät ohjeet toiminnallisen kotieläinpihan suunnitteluun ja järjestämiseen ja koota ne yhteen. Näin on tarkoitus selkiyttää ja helpottaa tapahtumanjärjestäjän työtä, kun tarvittava tieto on vaihteittain valmiina oppaana.

Olen jakanut tapahtuman järjestämisen kolmeen päävaiheeseen; suunnittelu, toteutus ja purku. Nämä keskeiset vaiheet olen jakanut pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Käsittelen asiat ensin teoreettisesti ja avaan asiaa enemmän esimerkein ja valokuvien Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalta. Opasta selkeyttääkseni olen kirjoittanut Valkeakosken esimerkit kursivilla ja lisännyt kappaleen loppuun tiivistelmälaatikon, johon on koottu luettelo kyseisen otsikon alla käsitellyistä tärkeimmistä asioista. Näitä laatikoita voi käyttää myös muistilistana tapahtumaa järjestettäessä. Loppuun lisään liitteinä lomakkeita ja ohjeita, joita käytettiin Valkeakoskella. Alla on luettelo liitteistä löytyvistä materiaaleista aakkosjärjestyksessä.

- Eläinluettelo
- Eläinten hoitolista – aasi
- Esimerkki eläinten hoito-ohjeista – aasi
- Esimerkki eläinten ruokintaohjeista – aasi
- Ideointia Valkeakoskea varten
- Kartta
- Koiraparkin koiratieto – lomake
- Kotieläinpihan istutukset
- Luonnos kaniin rakenteista
- Messukalenteri
- Ohje koiraparkin järjestämiseen (4H)
- Päivittäiset hoito-ohjeet
- Sopimus eläinten vuokraamisesta
- Tapahtumat Valkeakosken kotieläinpihalla 2009
- Tarjous kotieläinpihasta
- Tiedote koiraparkista
- Tiedote kotieläinpihasta
- Työvuorolista

Opinnäytetyössäni eläinlajit on rajattu koskemaan aaseja, vasikoita, lampaita, poneja ja kaneja. Nämä lajit olivat esillä Valkeakosken asuntomessuilla ja havaittiin siellä tarkoitukseen sopiviksi. Lisäksi työssäni sivutaan jossain määrin koiria, Valkeakoskella järjestetyn koiraparkin ja erilaisten koiria koskevien esitysten merkeissä.

Valitsin tämän aiheen sen selkeyden, mielenkiintoisuuden ja ajankohtaisuuden takia. Nykyään eläinten esittely erilaisissa tapahtumissa on suosittua, mutta niiden hyvinvoinnin kannalta lakien ja asetusten noudattaminen on tärkeää. Lisäksi oppaan avulla toivon eläinten hyvinvoinnin ja kaiken kaikkiaan turvallisuuden vastaavanlaisissa tapahtumissa korostuvan.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

Aineistoa työhön kerättiin laeista, asetuksista ja säädöksistä. Näin saatiin perusrunko siitä, mitä eläinten, työntekijöiden ja yleisön turvallisuus ja hyvinvointi yleisötapahtumassa edellyttää.

Lakitietoja täydennettiin sillä tiedolla, jota oli tuotettu ja syntynyt Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihaa järjestettäessä. Tätä tietoa oli olemassa dokumentoituna ja arkistoituna. Lisäksi kirjaamalla jäänyttä kokemusta ja havaintoja koottiin haastatteluin. Havainnollistamiseen käytettiin Valkeakoskelta otettuja valokuvia, jotka on saatu kotieläinpihan järjestäjien omasta arkistosta. Liitteiksi työn loppuun kerättiin valmiita sopimus pohjia, hoitolistoja ja lomakkeita, jotka olivat käytössä Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalla. Nämä ovat mallina ja esimerkkinä sellaisia tarvitseville. Muokkaamalla omien tarpeiden mukaan ne ovat hyödyllisiä.

Haastatteluja varten valmisteltiin sarja kysymyksiä (Liite 1), joiden avulla haastateltiin henkilökohtaisesti kuutta henkilöä. Haastatteluissa kysyin ohjeita ja ajatuksia avuksi tapahtuman järjestämistä ajatellen tapahtuman järjestämisen eri näkökulmista. Yksi haastatelluista edusti messuorganisaatiota eli kotieläinpihan tilaajaa ja toinen kotieläinpihan järjestäjää. Näillä valinnoilla pyrittiin saamaan kattava kuva molemmiin puolin siitä mitä kumpikin osapuoli halusi ja sai. Tämän jälkeen haastateltiin kaikkia kolmea messujen työntekijää, jotka vastasivat kotieläinpihasta tapahtuman aikana ja jotka olivat osallistuneet eläinten hoidon lisäksi myös rakentamiseen ja purkuun sekä osittain suunnittelutöihin. Näin pyrittiin ottamaan huomioon kaikki käytännössä havaitut hyvät ja huonot menetelmät. Lisäksi perspektiiviä haettiin haastatteleamalla yhtä eläinten omistajista. Hänen roolinsa haastatteluissa oli tuoda esiin eläinten asemaa ja hyvinvointia.

Haastattelut toteutin haastatteleamalla kohdehenkilöitä henkilökohtaisesti joko menemällä tapaamaan heitä tai puhelimitse. Esitin haastattelukysymykset yksitellen ja vastaukset kirjasin saman tien tietokoneelle. Haastatteluiden jälkeen kokosin saamani materiaalin yhdeksi dokumentiksi. Saamani tiedot olivat kaikkien haastattelemani henkilöiden kohdalla samansuuntaisia. Kaikki haastateltavat henkilöt suhtautuivat avoimesti haastatteluun ja materiaalia tuli paljon ja se oli erittäin informatiivista. Kaikki työhöni haastatellut henkilöt ansaitsevat kiitoksen niin hyvästä yhteistyöstä

kuin antamastaan laadukkaasta materiaalista. Tämä materiaali on suuri osa työni sisältöä. Koska haastateltavia oli vähän ja materiaali ja kommentit paikoin henkilökohtaisia, on haastatteluissa saatava materiaali koottu mutta päätetty jättää liitteissä julkaisematta luottamuksellisena. Haastatteluihin viittaamista lähteenä pohdittiin eri näkökulmista. Lopulta päädyttiin olemaan viittaamatta toistuvasti haastatteluihin ja raportoimaan tässä kappaleessa asiasta. Kappaleet, joissa ei ole lähdeviittausta, pohjautuvat tiedoiltaan edellä mainittuihin haastatteluihin.

3 SUUNNITTELU

Kotieläinpihan suunnittelua lähdetään rakentamaan tilaajan toiveista. Tilaajan suunnittelema alue, tapahtuman luonne ja kesto, kohderyhmän laatu sekä alustava budjetti toimivat suunnittelussa rajaavina tekijöinä. Ideointia kannattaa tehdä ryhmässä kotieläinpihan tilaajan ja järjestäjän kanssa. Näin runsaista ideoista voidaan muodostaa yhdessä se mitä tavoitellaan ja voidaan toteuttaa. Ideoiden kokoaminen paperille kuvin ja kirjoituksin auttaa hahmottamaan tulevaa kokonaisuutta (Liite 2). Ideoinnin jälkeen tulee mennä tutustumaan ja mittailemaan suunniteltua aluetta (Kuva 1). Tarkkojen mittojen ja pinnanmuotojen havainnoinnin jälkeen voidaan hahmotella kartalle mitä minnekin sijoitetaan (Liite 3).

Kuva 1. Alue tulee mitata huolellisesti, jotta suunnitelma on todenmukainen.

Eläinten hyvinvointia pyritään varmistamaan Suomessa lakisääteisesti. Heti alussa tulee kartoittaa eläinten hyvinvointia koskevat lakien asettamat ajankohtaiset vaatimukset ja rajoitteet. Niihin tutustuminen kannattaa aloittaa selaamalla aihetta koskevia Eviran oppaita ja tutustumalla eläimiä koskeviin lakeihin. Tähän oppaaseen on jo valmiiksi koottu tärkeimpiä tietoja sekä kerrottu mistä lisätietoa on saatavilla. Kunnan- ja läänineläinlääkärit osaavat kertoa myös eläinlajeja koskevista rajoituksista ja vaatimuk-

sista, joita käsitellään myös tämän oppaan myöhemmissä kohdissa. Tämä vaikuttaa eläinlajien valintaan ja sijoitteluun alueella. (Evara 2011, Toimintaohje 15326/03)

Valkeakosken asunomessujen kotieläinpihaa järjestävä ryhmä otti yhteyttä läänineläinlääkäriin jo aikaisessa suunnitteluvaiheessa. Näin voitiin varmistaa, ettei suunniteltu mitään toteuttamisen kannalta mahdotonta ja saatiin tietoa eri eläinlajeja ja niiden pitoa koskevista määräyksistä. Yhteydenpitoa oli näin helppo jatkaa mahdollisten lisäkysymysten askarrutuksessa.

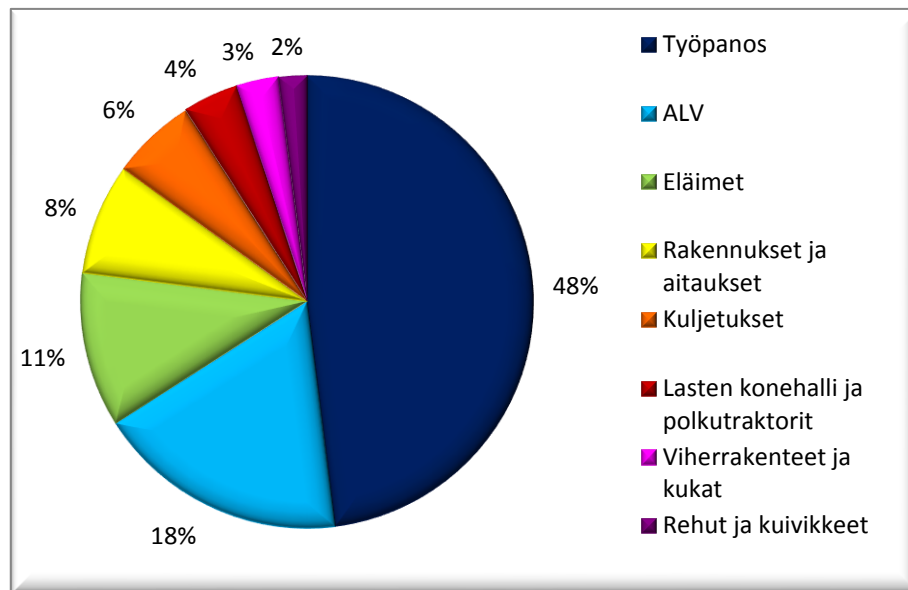
Suunnittelun merkitystä koko tapahtuman kannalta ei voi korostaa liikaa. Suunnitteluun huolella käytetty aika korvautuu tapahtuman kuluessa pienempinä määrinä yllättäviä tekijöitä. Selkeä suunnitelma, jossa on huomioitu asioiden esimerkillinen toteuttaminen sekä turvallisuus monialaisesti, ja siinä pysyminen takaavat parhaiten onnistuneen kotieläinpihan toteutuksen. Suunnitelmavaiheesta alkaen jatkuen läpi tapahtuman on hyvä kirjata selkeästi ylös mitä milloinkin tapahtuu. Tähän voi käyttää esimerkiksi vihkoa tai kalenteria. (Liite 4)

Valkeakosken asunomessujen alue ja sen rauhallinen sijainti mahdollistivat eläinten tuomisen paikalle. Hyvän vettä läpäisevän pohjan tekeminen mahdollisti alueen ja eläinten siisteinä pitämisen ja helpotti alueella toimimista. Valkeakoskella pohjaa muokattiin tapahtuman järjestäjien toimesta kotieläinpihan järjestäjien toiveiden mukaan. Alueelta kuorittiin pois pintamaata ja tilalle tuotiin soraa ja lisäksi haketta. Tällaiset suuret maanmuokkaustoimet ovat järjestäjälle kohtuullisen suuri menoerä. Eläinten omistajat otettiin mukaan jo rakennusvaiheessa suunnittelemaan häkkeitä ja aitauksia heidän oman innokkuutensa mukaan. Näin eläinsuojista tuli eläimille sopivat ja turvalliset.

- Tapahtuman luonne
- Resurssit
- Turvallisuus
- Esimerkillisyys
- Selkeys

3.1 Budjetointi

Kotieläinpihaa suunniteltaessa sovitaan tapahtuman tilaajan kanssa yhdessä budjetista. Käytettävissä oleva rahamäärä kannattaa jakaa pienempiin osiin eri menoeriä kohden. Kotieläinpihan järjestämisestä aiheutuvia kuluja ovat tapahtuman rakentaminen ja purkaminen, henkilöstökulut, toimintojen järjestäminen ja hallinta, eläinten hankinta ja kulut, kuljetuskustannukset, rehujen ja veden hankinnat sekä mahdollisesti tarvittava työvoiman koulutus (Kuvio 1). Pienemmissä osissa tapahtuvaa rahan kulutusta on helpompi tarkkailla ja säännöstellä.

Kuvio 1. Budjetin jakautuminen suunnitteluvaiheessa menoeriä kohden prosentteina Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalla

Budjettia tehtäessä tulee huomioida mahdollisuus lisätulojen hankintaan. Tapahtuman jälkeen rakenteita myymällä voidaan säästää purkukustannuksissa sekä kattaa myyntituloilla osa menoista. Myymällä mainostilaa yhteistyökumppaneille voidaan myös kasvattaa budjettia.

Budjettiin on hyvä varata rahaa hieman luultua tarvetta enemmän tai lisätä omaksi eräkseen ”häätävararahasto”. Tapahtumaa järjestettäessä ja sen kuluessa ilmenee usein yllättäviä menoeriä, joihin tulee varautua.

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalla jouduttiin käyttämään suunniteltua enemmän rahaa tapahtuman rakentamiseen. Osa rakentamisesta jouduttiin tekemään ostopalveluna alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen. Äkillinen työvoiman ja osaamisen osto tai kiireinen materiaalien hankinta ovat tyypillisiä ylimääräisiä kuluja.

- Kuljetukset
- Rakentaminen
- Henkilöstökulut
- Toiminnot
- Eläimet
- Rehut ja vesi
- Purkaminen

- Yllättävät menot

3.2 Lupa-asiat

Suomen eläinsuojelulain toteutumista pyritään ohjaamaan ja valvomaan vaatimuksin ja anottavin luvvin. Näihin vaatimukseen voi perehtyä tutustumalla Eviran oppaisiin, joihin on koottu lakivaatimusten lisäksi Eviran suosituksia. Tähän oppaaseen on koottu kotieläinpihaa koskevia vaatimuksia, ohjeita sekä käytännön kokemuksista saatuja neuvoja. Lisätietoja ja tarkennuksia voi kysyä läänin- sekä kunnaneläinlääkäreiltä. He osaavat kertoa juuri mitkä asiat koskevat juuri tulevaa tapahtumaa ja mitä lupia tulee hakea.

Eläinsuojelulain lisäksi vaatimukset paremmasta elintarvikkeiden jäljitettävyydestä on lisännyt tuotantoeläinten valvontaa. Elintarvikeketju tulee voida todentaa lautaselta tilalle vaihe vaiheelta. Tätä kutsutaan ketjuinformaatioksi. (Evira 2011, Merkitseminen ja rekisteröinti) Paikkaa, jossa tuotantoeläin asuu, eli on kirjoilla, kutsutaan pitopaikaksi. Pitopaikkojen eläinrekisterit ovat juuri yksi keino seurata tuotantoeläimen kulkua. Tuotantoeläintä ei saa siirtää pitopaikastaan minnekään, ennen kuin rekistereihin on ilmoitettu uuden pitopaikan tunnus. Näin ollen mikäli tuotantoeläimiä halutaan pitää esillä kotieläinpihalla, tulee kotieläinpihan hankkia pitopaikkatunnus. Tämä koskee niin suuria eläinnäyttelyitä kuin pieniä kyläjuhlia, joissa on esillä yksi vasikka. (Evira 2010, Eläinsuojelu pitopaikoissa)

Siirrettäessä tuotantoeläintä esille kotieläinpihaan on eläimen omistaja, ellei toisin sovita, velvollinen teettämään vaadittuja tutkimuksia sekä terveystodistuksia ja ilmoittamaan sekä merkitsemään tarvittavat tiedot eläinten siirtämisestä. Merkintöjä tulee tehdä tiloilla pidettäviin eläinluetteloihin sekä nauta- ja sikarekisteriin tai lammas- ja vuohirekisteriin. Mikäli tuotantoeläin ei ole rekisterissä, ei sitä voi viedä kotieläinpihaan tai näyttelyyn. Rekisteröintiin liittyviä asioita on käsitelty tämän osan lopussa omalla kohtanaan. (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Rakennettaessa kotieläinpihalle sääsuoja ja tarhoja tulee siitä tehdä ilmoitus kuntaan. Tällä ilmoituksella kartoitetaan eläinsuojien sijoittelua esimerkiksi asutukseen ja kaivoihin nähden sekä pyritään kartoittamaan etukäteen mahdollisia melu- tai hajuhaittoja. (Valkeakoski, ilmoitus eläinten pitoon tarkoitetun rakennuksen tai aitauksen sijoittamisesta tai käyttöön-otosta, 2011)

Hankkiessaan eläimiä kotieläinpihalle kotieläinpihan järjestäjä on velvollinen rekisteröimään kotieläinpihan eläinten pitopaikaksi. Tätä varten alue on ilmoitettava aluehallintovirastolle. Läänineläinlääkäri rekisteröi nämä tiedot. Tapahtuma saa pitopaikkatunnuksen FI + 12 numeroa. Tämä numero ilmoitetaan eläinten omistajille, jotta he voivat ilmoittaa rekistereihin vuokrattavien eläinten uuden pitopaikan. Pitopaikkatunnus tulee hankkia ajoissa, jotta vuokraeläimet saadaan ilmoitettua ajoissa ennen siirtämistä. Tapahtuman jälkeen rekisteriin ilmoitetaan pitopaikan lopettamisesta. (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Tapahtuman järjestäjä saa vastaanottaa vain rekisteröityjä terveitä eläimiä ja pitää niistä luetteloa, josta ilmenee vähintään eläinten lukumäärä, merkintätunnukset, kuten korvamerkinumerot tai mikrosirun numero, sekä

eläinten lähtöpaikan yhteystiedot (Liite 5). (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Kotieläinpihalle voi läänineläinlääkäri tarvittaessa määrätä valitsemansa eläinlääkärin vastaamaan eläinten hyvinvoinnista. Mikäli eläinlääkäri on määrätty, tulee hänen tehdä kaikille eläimille tulotarkastus ennen niiden purkamista kuljetusvälineistä. Tulotarkastuksessa tarkastetaan eläinten todistukset, suoritetaan kliininen tarkastus sekä tarkastetaan tunnistemerkinät. (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Kun kotieläinpiha järjestetään lähellä asutusta, kannattaa käydä kuulemassa naapureiden toiveita. Hyvässä hengessä aloitettu yhteistyö helpottaa toimimista myös jatkossa.

Valkeakosken kotieläinpihalla ei järjestetty tulotarkastusta eläinten pienen määrän takia. Valkeakoskella ei myöskään samaan laumaan yhdistelty eläimiä eri karjoista. Kuitenkin kaikilla eläimillä tuli olla tunnistusmerkinnät kunnossa, tunnistusasiakirja mukana, riittävät kokeet tehty ja niiden tuloksista todistus. Tällaisia todistuksia olivat lampaiden maedi/visna –status todistus sekä nautojen salmonellatodistukset.

Mikäli kotieläinpiha järjestetään omana itsenäisenä tapahtumana, tarvitaan lisää erilaisia lupia ja ilmoituksia. Tällaisista luvista voit löytää lisäohjeita esimerkiksi eri kaupunkien tapahtumanjärjestäjän oppaista.

Lisätietoja:

Kouvola, ohjeita tapahtuman järjestäjälle, 2012.

http://www.kouvola.fi/material/attachments/sivistystoimi/sivistystoimitilaa/ja/650AzE4ME/Ohjeita_tapahtumajarjestajalle.pdf

3.2.1 Eläinten rekisteröinti ja muut vaatimukset sekä rajoitukset

Naudan tulee olla rekisteröity ja sillä on oltava korvamerkki molemmissa korvissa (Kuva 2). (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Kuva 2. Kyyttövasikalla on korvamerkit molemmissa korvissa.

Nautojen siirroista tulee tehdä merkintä tilalla pidettävään eläinluetteloon sekä ilmoitus nautarekisteriin. (Evira 2011, toimintaohje 15326/03)

Evira suosittelee nautojen pitämistä erillään muista märehitöistä ja niiden välisten kontaktien välttämistä eläntautien leviämisen estämiseksi. Lisäksi Evira suosittelee näyttelyyn vietävien nautojen valitsemista pälvilsava-paasta karjasta sekä tutkimaan kyseiset eläimet salmonellan varalta. (Evira 2011, toimintaohje 15326/03)

Aasien, hevosten ja ponien tulee olla rekisteröityjä. Tästä todisteena niillä tulee olla tunnistusasiakirja eli ”passi”. 1.7.2009 jälkeen syntyneillä aaseilla, hevosilla ja poneilla tulee lisäksi olla mikrosiru, jonka tunnus on merkitty passiin. (Evira 2011, toimintaohje 15326/03)

Lampaiden tulee olla merkittyjä määräysten mukaisesti. Merkintämääräykset muuttuivat 9.7.2005. Ennen tätä syntyneet lampaat merkitään yksilöllisesti korvamerkillä, jossa on ilmoitettu tilan merkintätunnus, maakoodi, eläimen yksilöllinen tunnus ja eläimen syntymävuosi. Muutoksen jälkeen syntyneet lampaat merkitään kahdella korvamerkillä, joissa on maakoodi ja eläimen yksilöllinen numerosarja. (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Lampaiden siirroista tulee tehdä ilmoitus tilalla pidettävään eläinluetteloon ja lammaskorvamerkin rekisteriin (Kuva 3). (Evira 2011, Lammaskorvamerkin ja vuohirekisteri)

Kuva 3. Lampaiden tulee olla rekisterin mukaisessa pitopaikassa.

Näyttelyyn vietävien lampaiden tulee kuulua maedi-visna – vastustamisohjelmaan. Ohjelman mukaan lammaskatrat on luokiteltu eri statusryhmiin ja näiden ryhmien edustajat tulee pitää erillään toisen ryhmän edustajista. Lisäksi Evira suosittelee kyseisen eläimen tutkimista salmonellan varalta enintään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa. (Evira 2011, Toimintaohje 15326/03)

Kaneja ei rekisteröidä, joten niitä koskevia lajikohtaisia säädöksiä ei ole (Kuva 4).

Kuva 4. Kaneilla eikä muilla lemmikkieläimillä ole korvamerkkejä.

- Pitopaikkatunnus
- Siirtoilmoitukset
- Lupa eläinten pitoon
- Eläinrekisterit
- Terveystodistukset
- Lupa aitausten ja sääsuojien te-
koon

- Lait, Evira, Eläinlääkärit

Lisätietoja:

Eläinten pitopaikat rekisteröinti-/muutosilmoitukset

http://www.evira.fi/attachments/elaimet_ja_terveys/lomakkeet/pitopaikkalomake_9.2.2010.doc

3.3 Eläinten hankinta

Järkevin tapa hankkia eläimiä esiintymään tilapäiseen tapahtumaan on vuokraaminen. Vuokrahinta voi tulla suurelta menoerältä, mutta kokonaisuutena on ostoa huomattavasti helpompi ja halvempi vaihtoehto. Vuokraeläin saapuu paikalle ja poistuu yhdessä sovittuna ajankohtana. Toisinaan

eläimen ostohinta voi olla alhainen, mutta tällöin tulee ottaa huomioon eläimen sijoittaminen tapahtuman jälkeen. (Kuva 5)

Kuva 5. Kanien ostohinta voi olla edullinen, mutta myyminen ei välttämättä ole helppoa.

Eläinlajien valinnassa tulee huomioida useita näkökulmia. Alue ja sinne tehtävät rakenteet asettavat rajoituksia, jotka tulee suhteuttaa eri eläinlajien tarvitsemaan tilamäärään. Eri lajien hoito voi olla erilaista. Näiden hoidolle ja hoitajille asetettujen vaatimusten täyttämistä tulee huolehtia. Sairastapauksen, karkaamisen tai onnettomuuden sattuessa eläimen hoito tulee varmistaa. Eksoottisen eläimen eläinlääkintä ja hoito asettavat henkilökunnan ja lähieläinlääkärien ammattitaidolle haasteita. Lisäksi uuden eläimen hankinta-arvo on hyvä huomioida. Mikäli eläin menehtyy tai joudutaan lopettamaan, voi sen korvaaminen uudella tulla kalliiksi, mikäli eläin on harvinainen.

Eläinlajin valinnan lisäksi yksittäisissä eläinyksilöissä on eroja. Hyvän edustuskunnan lisäksi tärkein valintakriteeri yleisötapahtumassa esiintymiseen on luonne. Luonteeltaan eläimen tulee olla hyvin ympäristön ärsykeitä sietävä, rauhallinen ja kiltti. Nämä piirteet lisäävät turvallisuutta ja vähentävät eläimen stressiä uusissa tilanteissa. Esittelytilanteessa olisi hyvä, jos saman lajin edustajia olisi kaksi, jotta niillä olisi mahdollisuus toteuttaa lajityypillisiä tarpeitaan. Mikäli eläimet ovat ennestään tuttuja, pienenee loukkaantumisriski tutustumistilanteessa ja eläimistä on toisilleen seuran lisäksi turvaa. (Kuva 6)

Kuva 6. Valkeakosken kotieläinpihan aasit omistajineen ovat tottuneet yleisötapahtumissa esiintymiseen.

Yleisötapahtumassa turvallisuusnäkökulma on korostunut. Eläinten ikää ja kokoa harkitsemalla voidaan vaikuttaa tähän. Yleisö pitää eläinten poikasista, mutta poikasille uusi tilanne uusine hoitajineen ja isoine yleisöineen voi olla liian stressaava. Poikasten hoitaminen voi myös olla vaativampaa. Kokematon, kouluttamaton, nuori eläin voi vaatia toisinaan kovaa kuria ja tämä ei välttämättä ole haluttu tilanne yleisötapahtumassa. Toisaalta isot eläimet vaativat enemmän rakenteilta, jotta karkaamisen vaara vaihtelevissakin tilanteissa voitaisiin minimoida. Rauhalliset nuoret eläimet tai pienet aikuiset ovat varteenotettavia vaihtoehtoja.

Eläimen omistaja kannattaa arvioida eläimiä hankittaessa. Eläimen omistajan yhteistyöhalukkuus on tärkeää. Omistajan kanssa tehdään tapahtuman merkeissä tiivistä yhteistyötä ja sitä helpottaa mahdollisimman helppo kanssakäyminen. Toisen eläimiä hoidettaessa tulee hänen ohjeitaan noudattaa. Siksi järkevästi laadittujen ohjeiden noudattaminen on helpompaa kuin kovin monimutkaisten. Yhteisten toimintatapojen muodostumista helpottaa myös vuokraajan ja vuokranantajan toisiaan muistuttavat ajatukset eläinten hoidosta ja käsittelystä.

- Kunto
- Luonne
- Omistaja
- Ikä
- Koko
- Määrä

3.4 Sopimukset

Kotieläinpihaa järjestettäessä tehdään paljon yhteistyötä eri tahojen kanssa. Erittäin tärkeää on sopia tarkasti vastuualoista ja kirjata ne kaikki ylös sopimuksiksi. Tämä helpottaa kaikkien asianosaisten oikeusturvaa varsinkin epämiellyttäviä tilanteita kohdatessa.

Tapahtuman järjestäjän ja tilaajan sopimukseen tulee kirjata mitä kumpikin on luvannut järjestää ja paljonko mistäkin maksetaan. Näiden lisäksi kirjataan muistiin mitkä asiat ovat kummankin vastuulla. Nämä asiat esitetään usein jo tarjousta tehdessä. (Liite 6)

Eläimen omistajan kanssa tehdään sopimus, josta ilmenee, mikä eläin tapahtumassa esiintyy, miten se saapuu ja poistuu, mitkä asiat ovat kummankin vastuulla ja minkälainen korvaus omistajalle maksetaan. (Liite 7)

Valkeakoskella sopimuksien teossa onnistuttiin. Sopimukset olivat riittävän selkeitä ja yksityiskohtaisia ja näin ollen niitä ei tarvinnut tulkita jälkikäteen. Toiminta tapahtui sopimuksien mukaan ja ongelmia ei ollut.

- Etukäteen
- Tarkasti
- Kirjallisesti

- Vuokrasopimukset
- Sopimus tapahtuman järjestämisestä
- Kuljetukset

3.5 Kuljetukset

Eläimen kuljettaminen on eläimen normaalielämästä poikkeava tilanne. Kuljettamiseen, lastaukseen ja purkamiseen liittyy aina riskejä. Paras tilanne kaikkien kannalta on, että eläimen omistaja itse vastaa kuljetuksista korvausta vastaan. Omistaja tuntee eläimensä parhaiten ja voi näin ollen varmistaa matkustamisen mahdollisimman miellyttäväksi eläimelle.

Eläimiä lastatessa tai purettaessa kuljetuksen yhteydessä tulee lastaus- ja purkupaikan olla mahdollisimman turvallinen. Alueen tulee olla tilava ja pohjan tulee olla tasainen, muttei liukas. Lastaus- ja purkuhetkellä tulee kaikki mahdollinen ylimääräinen toiminta paikalta minimoida. Lisäksi tapahtuma-alueen ollessa yleisöltä suljettu, kuljetuskalusto voidaan ajaa alueelle. Tämä lisää tilanteen rauhallisuutta ja näin turvallisuutta.

Kaluston tulee olla eläinten kuljetukseen sopiva. Tämä tarkoittaa riittävän tilan lisäksi, että kaluston tulee olla myös eläimelle turvallinen kaikkine materiaaleineen, suojatta eläintä vahingoittumiselta sekä estää sen kar-

kaaminen. Mikäli kuljetettavia eläimiä ei voi nähdä ulkopuolelta, tulee kalustoon merkitä eläinkuljetus. Isompia eläimiä kuten hevosia ja nautoja kuljetetaan usein trailerilla tai kuorma-autolla. Pienempiä eläimiä kuten kaneja tai koiria voi kuljettaa henkilöautossa. Eläintä ei saa kuljettaa suljetussa umpinaisessa tavaratilassa. Tavaratilassa kuljettaminen on sallittua, jos sieltä on näköyhteys matkustamoon. (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikki, 2011)

Suosittelun mukaan kanin kuljetuslaatikon pinta-ala tulee olla 1000 cm² - 2500 cm² kuljetettavan kanin koosta riippuen. Korkeudeltaan kuljetuslaatikon tulee olla vähintään 24 cm. (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikki, 2011)

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalle omistajat toivat eläimet porrastetun aikataulun mukaisesti ennen tapahtuman avaamista yleisölle ja hakivat pois kun tapahtuma oli jo suljettu. Tämä mahdollisti alueelle ajamisen kuljetuskaluston kanssa turvallisesti. Lisäksi purku- ja lastaustilanteet pysyivät rauhallisina ja kotieläinpihan työntekijät olivat tarvittaessa vapaita auttamaan kaikkia vuorollaan. Omistajien kuljettaessa itse eläimiään, he saattoivat itse vaikuttaa eläinten kuljetuksen laatuun ja tehdä siitä mahdollisimman stressittömän ja totutunlaisen kokemuksen. Samalla eläinten vuokraaja ei ole vastuussa asioista, jotka saattaisivat tapahtua matkalla.

- Omistaja, vastuasiat
- Vakuutukset
- Aikataulu, tulo ja lähtö
- Eläinten hyvinvointi
- Kalusto ja merkinnät

Lisätietoa

Laki eläinten kuljettamisesta, 2006.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20061429>

3.6 Turvallisuus

Turvallisuutta tulee ajatella tämän oppaan joka kohta lukiessa. Koska kuitenkin turvallisuutta ei voi liikaa korostaa, käsitellään sitä lisäksi vielä omana lukunaan. Jo suunnitteluvaiheessa on asioita ajateltava monelta eri kannalta. Riskien kartoittaminen etukäteen ja vaarallisten tilanteiden uudelleen järjestely turvallisemmiksi pienentää vaaratilanteiden muodostumisen riskiä. Jo etukäteen on hyvä laatia suunnitelmia miten missäkin tilanteessa yhdessä toimitaan.

Eläimen turvallisuuden kannalta suurin merkitys on eläinten pitopaikalla. Rakenteiden tulee olla sellaisia, että juuri tämä kyseinen eläinyksilö ei karkaa, sen oleminen on mahdollisimman miellyttävää ja stressitöntä sekä

materiaalien tulee olla itsessään eläimille turvallisia. Lisäksi valvonnan tulee olla jatkuvaa myös yöaikaan.

Valkeakosken asuntomessuilla alueella kiersi yövartija, jolle oli annettu tietoja eläinten normaalikäytöksestä ja kerrottu millaisissa tilanteissa tulee ottaa yhteyttä eläinten hoitajiin. Eläinten tarkkailun lisäksi yövartijan tehtäviin kuului tarkkailla, ettei kukaan tunkeudu kotieläinpihan alueelle luvatta. Yövärtijalla oli tarvittavat puhelinnumerot, joihin ilmoittaa tarpeen vaatiessa.

Yleisön turvallisuuden huomiointi alkaa jo suunnitteluvaiheessa. Rakenteet tulee sijoittaa alueella huomioiden tapahtuman järjestäjän ilmoittamat pelastus- ja poistumistiet. Aitauksen tulee olla suunniteltu niin, että yleisöllä ei ole pääsyä niihin. Lisäksi tapahtuman aikana tulee yleisöä ohjata toivotunlaiseen käyttäytymiseen sekä valvoa jatkuvasti vaaratilanteiden ennaltaehkäisemiseksi.

Hoitajien turvallisuus alkaa hoitajien työskentelyn suunnittelun lisäksi jo rekrytoinnin ohessa. Ammattitaitoinen hoitaja osaa ennakoida eläinten käytöstä ja välttää vaarallisten tilanteiden aiheuttamista. Tärkeää on huomioida myös eläimiä valittaessa niiden luonne. Näiden lisäksi hoitajille tulee varata suojavälineitä kuten turvakengkiä ja suojahanskoja tulevien työtehtävien vaatimalla tavalla.

Eläinten, yleisön ja hoitajien terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi tulee kotieläinpihalla olla saatavilla työntekijöiden välittömässä läheisyydessä puhelin ja tarpeelliset puhelinnumerot ja ensiaputarvikkeet. Lisäksi turvallisuuteen voidaan vaikuttaa rakennusratkaisuilla sekä eläinten käsittelyn järjestyksellä.

Tapahtumille laaditaan suunnitteluvaiheessa turvallisuusohjeet, jotka sisältävät paljon tärkeää tietoa ongelma- ja vaaratilanteissa toimimiseen. Koko kotieläinpihan henkilökunnan tulee tutustua näihin turvallisuusohjeisiin.

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalla turvallisuusasioita lähdettiin lähestymään aluksi lakien vaatimusten mukaan ja sen jälkeen maalaisjärjellä. Koko prosessin läpi joka vaiheessa käytiin läpi kysymykset onko tämä turvallista, voiko tämän tehdä turvallisemmin. Järjestäjän ja kotieläinpihan työntekijöiden ammattitaito, näkemys ja turvallisuuden tarkastelu vaiheittain auttoi pääsemään tapaturmattomaan tulokseen.

- Riskien kartoitus
- Valvonta
- Rakenteet
- Ammattitaito

4 TOTEUTUS

4.1 Henkilökunta ja rekrytointi

Henkilökunnan määrä tulee arvioida työehtosopimuksen antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi tulee olla suunnitelma kuinka toimitaan työntekijän estyessä hoitamasta tehtäviään. Varahenkilön kouluttaminen tulee tehdä etukäteen. Työvoiman ja -määrän arvioinnissa tulee ottaa huomioon yleisön valvonnan ja eläinten hoidon lisäksi erilaiset huoltotyöt. Usein yllättävät rikkoutumiset ja niiden korjaaminen kuormittavat työntekijöitä arvattua enemmän (Kuva 7). Työvoiman tarpeen kartoituksessa työvuorolistojen suunnittelusta on apua (Liite 8).

Kuva 7. Keppihevosen korjaus

Toimiminen yleisötapauksessa oppaana ja järjestystä valvovana henkilönä sekä eläinten käsittely- ja hoitotyöt asettavat henkilökunnan valintaan omat vaatimuksensa. Eläinten käsittelytaito ja vahva arviointikyky auttavat eläinten tarkkailussa ja hoidossa. Asiakaspalvelullisuus korostuu tapahtuman aikana, kun vastataan uteliaan yleisön esittämiin kysymyksiin sekä ohjataan yleisöä toimimaan eläinten lähellä toivotunlaisella tavalla (Kuva 8). Lisäksi kyky toimia rauhallisesti ongelmatilanteissa on tärkeää. Kaiken kaikkiaan kotieläinpihan työntekijöiltä odotetaan täyttä luotettavuutta sekä oma-aloitteisuutta.

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihan työntekijöiden rekrytointi oli onnistunut. Työntekijät olivat eläinalan ammattilaisia, luotettavia ja asiakaspalvelullisia moniosaajia, joiden kädessä pysyi niin kaninpoikanen kuin vasarakin. Ongelmatilanteissa työntekijöiltä ei mennyt sormi suuhun vaan asioihin löytyi aina ratkaisu.

Kuva 8. Kaninpoikasen esittelyä ja rapsuttelua.

- Työvoiman tarve
- Työvuorolistat
- Rekrytointi
- Pätevyys
- Luotettavuus

Lisätietoja:

Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010-31.1.2013

<http://www.finlex.fi/data/tes/stes2622-MU45maaseu1002.pdf>

4.2 Rakentaminen

Eläinten pitopaikan tulee olla eläimille sopiva, turvallinen, riittävän tilava koko laumalle. Usein tällainen pitopaikka on tarha, aitaus tai häkki. Pitopaikan varustuksen ja materiaalien tulee olla sopivaa huomioiden lajinomaisen käyttäytymisen. Eläinsuojan eli rakennuksen tulee olla sellainen, että se suojaa eläimiä epäsuotuisia oloja, kuten sadetta, auringonpaistetta tai tuulta, vastaan. Suojan tulee olla eläimelle turvallinen niin, ettei suojaan voi jäädä kiinni tai vahingoittaa itseään, ja karkaamisen mahdollisuus on minimoitu. Suojassa eläimen tulee voida seistä, liikkua sekä levätä luonnollisessa asennossa. Tilaa suojassa tulee olla niin runsaasti, että kaikki lauman jäsenet mahtuvat makaamaan siellä yhtä aikaa (Kuva 9). (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, 2011)

Kuva 9. Molemmat kyytöt mahtuvat hyvin makaamaan yhtä aikaa.

Jos käytetään automaattisia juotto- tai ruokintalaitteita, eläimet totutetaan niiden käyttämiseen. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lammas, 2011)

Ulkotarhalla tarkoitetaan eläinten ulkoiluun tarkoitettua aidattua tai muita keinoja käyttämällä rajattua aluetta. Ulkotarhan kokovaatimus riippuu sinne sijoitettavien eläinten lajista, rodusta, koosta, aktiivisuudesta sekä lukumäärästä. Tarhan pohja ei saa olla liukas ja sen tulee olla mahdollisimman hyvin vettäläpäisevä. Tarhaan johtavien kulkuteiden tulee myös olla eläimille turvallisia. Tarha tulee aidata tai rajata niin, että se estää eläimiä karkaamasta. Aitaamiseen ei saa käyttää piikkilankaa. Mikäli käytetään verkkoaitaa, tulee verkkokokoa valita niin, etteivät tarhassa olevat eläimet jää siihen kiinni. Lisäksi verkkoaitaa on hyvä käydä tarpeen vaatiessa kirstämässä. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, 2010.)

Kotieläinpiha tulee rakentaa niin, että se sopii alueen yleiseen ilmeeseen. Lisäksi kotieläinpihan tulee olla mahdollisimman siisti, turvallinen ja viihtyisä. Esitellessään tuotantoeläimiä kotieläinpiha toimii eräänlaisena näyteikkunana eläinten pitoon ja tuottamiseen. Tämän vuoksi määräysten ja säädösten pikkutarkka, jopa liioiteltu, noudattaminen toimii positiivisena mainontana eläinten hyvinvoinnin puolesta.

Mikäli kotieläinpihaa suunnitellaan alueelle, jonka vedenläpäisykyky on huono, kannattaa tapahtuman tilaajan kanssa vielä neuvotella uudelleen. Mahdollisuuksien mukaan kotieläinpiha kannattaisi vaihtaa paremmalle alueelle. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee pohjaa muokata. Pahimmillaan muokkaaminen tarkoittaa vääränlaisen maa-aineksen kaivamista ylös, salaajittamista, sopivan maa-aineksen kuten soran hankintaa tilalle. Nämä ylimääräiset työt ovat kalliita ja niiden aiheuttamista menoista tulee sopia tapahtuman tilaajan kanssa. (Kuva 10)

Kuva 10. Pohjatöiden tekoa Valkeakoskella.

Yleistä ilmettä voidaan siisteyden lisäksi saada viihtyisämmäksi erilaisin somistein kuten alueelle sopivin kukka-istutuksin (Kuva 11). Ennen tapahtuman alkua tehdään valmiiksi tarvittavat kyltit, opasteet ja kieltotaulut. Yhdenmukainen ilme tuo niille uskottavuutta. Toimintaa ohjaavien kylttien viestien tulee olla selkeitä kuten Älä ruoki eläimiä tai Älä kiipeile aidalle. Yhdennäköiset ja selkeät kyltit tulee sijoittaa näkyville paikoille ja niiden kunnosta tulee huolehtia ja tarpeen vaatiessa ne tulee uusida.

Valkeakoskella kaikista eläimistä tehtiin infotaulut. Taulut sisälsivät pienen tietoiskun kyseisestä eläinlajista ja yksilöistä. Näin yleisö pystyi tutustumaan eläimiin itsenäisemmin.

Kuva 11. Kukkaistutus somisteena (Liite 9).

Valkeakosken asuntomessuilla eläinten hyvinvointi, tottumukset, kohde-ryhmä ja yleisön turvallisuus oli onnistuttu huomioimaan eläinten suojissa ja tarhoissa. Yleisötapahtumassa eläinten tulee olla koko ajan nähtävillä, mutta mahdollisimman stressittömästi. Tämä ratkaistiin rakentamalla eläimille suoja, jossa laudoitus oli niin harvaa, että eläimet olivat näkyvis- sä ollessaan suojassa (Kuva 12). Lisäksi aitojen vaakalautojen korkeutta valittaessa, eläinten karkaamisen minimoimisen lisäksi, huomioitiin lapset kohdeyleisönä. Lisäksi aitojen alaosat vahvistettiin minkkiverkolla. Minkkiverkosta näki läpi mutta samalla se esti aidoilla kiipeilyn sekä lipsah- tamisen aitauksen puolelle.

Kuva 12. Halutessaan eläimet saivat turvaa sääsuojasta, mutta harvan laudoituksen an- sioista olivat silloin nähtävinä.

- Alue
- Pohja
- Eläinsuojat
- Tarhat
- Yleisilme
- Lajikohtaiset vaatimukset
- Sähkö ja vesi
- Rakennusmateriaalien hankin- ta
- Riittävästi rakentajia

4.2.1 Hevoset, ponit ja aasit

Ulkotarhojen ja laitumien tulee olla riittävän suuria ja sopivan muotoisia. Tällä tarkoitetaan, että eläimillä on tarhassa riittävästi tilaa väistää tarvitta- essa toisiaan eikä ketään saa ajettua umpikujaan, jolloin pakeneminen es- tyisi. Myös kulkureittien ja oviaukkojen tulee olla tilavia. Sääsuojan tulee vastata 1.1.2014 alkaen korkeudeltaan hevosen säkäkorkeudesta ja luku-

määrästä riippuvia sisätiloja koskevia säädöksiä. Tilapäisissä ja lyhytaikaisissa näyttelyissä tai muissa vastaavissa matkoissa tilavaatimuksia ei tarvitse noudattaa. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen, 2011)

4.2.2 Nauta

Ulkotarhassa ja laitumella naudalla tulee olla mahdollisuus päästä suojaan epäsuotuisalta säältä. Mikäli naudat eivät pääse itse kulkemaan suojaan, tulee omistajan tai haltijan huolehtia siirtämisestä olosuhteiden sitä vaatiessa. (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva nauta, 2011)

4.2.3 Lampaat

Lampaiden pitopaikan pohja tulee voida pitää kuivana eikä se saa olla liukas. Lisäksi lampailla on oltava käytössään pohjaltaan kuivitettu tai kuiva alue, johon kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle. Lampaiden pitopaikassa tulee olla vähintään yksi juomanippa tai vesiastia jokaista alkavaa 30 lampaan ryhmää varten. Mikäli lammaslaidun aidataan verkolla, tulee aittaa tarpeen vaatiessa kiristää, jotta lampaat eivät voi jäädä kiinni siihen. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lammas, 2011)

4.2.4 Kanit

Pitopaikassaan kaneilla tulee olla näkö- ja kuuloyhteys ympäristössään tapahtuvaan toimintaan tai sosiaaliseen kanssakäymiseen. Pitopaikassa tulee olla pohjamateriaalina haketta, heinää, olkea tai muuta kanille sopivaa kuiviketta kiinteän pohjan päällä. Kaneilla tulee olla mahdollisuus piiloutua esimerkiksi pesälaatikkoon tai onkaloon. (Kuva 13) (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, 2011)

Kuva 13. Kanien heinähäkki (Liite 10)

4.3 Jäte- ja lantahuolto

Lannan kerääminen alueilta, joissa eläimet oleilevat parantaa eläinten hyvinvointia ja terveyttä, edesauttaa eläinten pysymistä siisteinä, parantaa eläinten ja yleisön viihtyvyyttä, vähentää hajuhaittoja ja vähentää ravinteiden valumista maaperään sadevesien mukana.

Kotieläinpihan kesto ja eläinten lajit sekä määrä vaikuttavat oleellisesti lannan määrään. Lannan määrää tulee arvioida etukäteen, jotta lantalan kokoa voidaan suhteuttaa tarpeeseen. Lantalaan tulee mahtua koko syntyvä lantamäärä ja se kannattaa rakentaa suoralle, tasaiselle pohjalle. Lantalaan tai eläinsuojaa ei tule sijoittaa aivan vesistöjen rantaan, kaivojen ja läheteiden läheisyyteen, eikä valtaojien suojavyöhykkeille. Lisäksi eläinsuojaa ei tulisi sijoittaa pohjavesialueelle. Näin voimme rajoittaa lannasta sadeveden mukana irtoavien ravinteiden pääsyä maaperään ja varjella pohjavesiä. (Ympäristöministeriö 931/2000, 2000)

Siivouskaluston tulee olla riittävää ja hyvä ergonominen toimiva kalusto helpottaa työntekijän siivoustyötä, jolloin aikaa jää muuhunkin. Lisäksi reitti lantalaan tulee suunnitella kalustolle sopivaksi.

Eläintilojen siivous kannattaa suorittaa sellaisina aikoina, kun paikalla ei ole yleisöä. Siivoushetkellä tarhojen porteista kuljettaessa karkaamisen riski kasvaa. Toisaalta eläinten suojissa ja tarhoissa toimiminen kasvattaa tapaturman riskiä tai vastaan saattaa tulla tilanne, jossa eläintä joudutaan komentamaan.

Valkeakoskella työntekijöiden siivousrauha taattiin antamalla eläimille syrjemmälle heiniä ennen siivouksen aloittamista. Näin ollen eläimet antoivat työntekijöiden kulkea ja toimia rauhassa olematta jaloissa.

Roskapisteitä tulee olla riittävästi ja niiden tulee olla hyvin esillä. Sijoittelulla näkyvästi keskeisille paikoille maksimoidaan niiden käyttö. Tämä lisää siisteyttä ja vähentää työvoiman kuormitusta.

Valkeakosken asuntomessuilla eläinten tarhat ja suojat siivottiin kaksi kertaa päivässä, ennen yleisön saapumista sekä yleisön poistumisen jälkeen (Kuva 14). Lanta kerättiin jätessäkkeihin, ja kuljetettiin kottikärryillä lantalaan toimivaan konttiin, joka oli sijoitettu hieman sivummalle. Tämä menetelmä koettiin hyväksi. Lantaa oli tarpeen vaatiessa mahdollisuus kerätä jätessäkkiin muulloinkin kuin tarhan siivousten yhteydessä ja näin ympäristö pysyi siistinä. Lisäksi tarhan pintamateriaalina ollutta haketta oli varastossa, jotta sitä voitiin lisätä tarpeen mukaan.

Kuva 14. Siistit tarhat ja puhtaat eläimet.

- Lantalan tarve
- Lannan keruu
- Työergonomia
- Hygienia

4.4 Eläinten rehut, ruokinta ja hoito

Eläinsuojelulain tarkoituksena on turvata eläinten hyvinvointi ja suojella niitä kärsimyksiltä. Eläinten hyvinvointia lisätään ylläpitämällä terveyttä ja ottamalla huomioon fysiologiset tarpeet sekä lisäämällä mahdollisuuksia lajityypilliseen käyttäytymiseen. Hoidettavaa eläintä ei saa jättää hoitamatta tai hylätä. Sen sopivan ravinnon, juotavan sekä muun tarvittavan hoidon saamisesta on vastattava. Päivittäisten hoitorutiinien muutokset tulee minimoida. Eläinten kunto on tarkastettava vähintään kerran päivässä. Mikäli eläin sairauden, poikimisen, hoito-olosuhteiden muutoksen tai muun seikan takia on poikkeavassa tilassa, tulee sen tarkkailua lisätä. Jos eläin on sairas, tulee sen saada asianmukaista hoitoa välittömästi. Näiden lisäksi eläimellä tulee olla mahdollisuus tyydyttää liikunnalliset tarpeensa. (Eläinsuojelulaki, 1996)

Eläinten kohtelun tulee olla rauhallista ja niiden lajinomaisia piirteitä hyödyntävää. Eläinten kohtuuton kurittaminen ja pelottelu on kiellettyä. (Evi-ra, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, 2011) Kuitenkin toisinaan eläimiä on koulutuksellisista syistä komennettava. Koska kohtuuttoman kurittamisen raja on tulkinnallinen, on eläinten käsittely organisoitava

väärinkäsitysten välttämiseksi siten, että tällaiset koulutukselliset tilanteet eivät tulisi ajankohtaisiksi yleisön ollessa paikalla. Huonokäytöksiset tai kurittomat eläimet tulisi karsia pois yleisötapauksista jo eläinten valintatilanteissa.

Eläimen omistaja tuntee eläimensä parhaiten. Hänen antamia hoito- ja ruokintaohjeita noudattamalla vähennämme eläimen stressiä. Ympäristön muuttuessa on tärkeää, että ruokinta, rutiinit ja hoito pysyisivät samanlaisina (Liite 11 ja 12).

Eläinten turvallisuuden ja yleisen viihtyvyyden kannalta kotieläinpiha tulee pitää siistinä. Kaikille tavaroille tulee olla oma paikkansa, mikä helpottaa niiden löytämistä jatkossa. Rehuille tulee olla lukittava säilytyspaikka, jossa rehut pysyvät kuivana suojassa sateelta. Eläinten ja yleisön pääsy rehuvarastoon tulee estää. Väkirehuja on hyvä säilyttää kannellisissa astioissa, joihin tehdään selkeät merkinnät. Eläinten ruoka- ja juoma-astiat tulee puhdistaa säännöllisesti ja lisäksi tulee huolehtia, että eläimillä on jatkuvasti saatavilla vettä.

Valkeakosken kotieläinpihalla eläinten omistajat kirjoittivat hoito- ja ruokintaohjeet eläinten mukaan. Lisäksi työntekijöillä oli eläinlajikohtaiset hoito- ja ruokintalistat joihin merkittiin tehdyt toimenpiteet. Niistä kaikkien asianomaisten oli hyvä tarkastaa, että kaikki vaaditut asiat tulivat suoritettua. Työn avuksi oli myös koottu ohjeet mitä töitä tuli tehdä aamulla, päivällä ja illalla. Näillä keinoilla pyrittiin varmistamaan riittävät hoito- toimenpiteet ja välttämään päällekkäisyyksiä ja näin turvaamaan eläinten hyvinvointi. (Liite 13 ja 14)

Valkeakosken kotieläinpihalla kotieläinpihan järjestäjän puolesta oli eläimille tarjolla hyvälaatuisia heinää. Muut rehut omistajat hankkivat itse. Väkirehut tulivat eläinten mukana sekä aaseille heinää. Aasit tarvitsivat kortisempaa sekä ravintoarvoltaan erilaista heinää, joten sen hankinta jäi omistajalle. Yöksi eläimet pääsivät laitumelle. Tarhojen viereen oli aidattu laidunta aaseille, naudoille ja poneille erikseen. Näin ne saivat yöaikaan laiduntamalla toteuttaa lajityypillisiä tarpeitaan. Päivisin eläimille tarjottiin virikkeitä esimerkiksi jakamalla tarhoihin pureskeltavia oksia.

Valkeakoskella oli esillä shetlanninponivarsa. Varsa alkoi tapahtuman mittaan kokeilla rajojaan ja leikkisästi uhmata hoitohenkilökuntaa. Käytös oli varsan lajinomaista ikävaiheen mukaista uhmaa, johon tulee puuttua. Kuitenkin uhmaan ja huonoon käytökseen puuttuminen saattaa aiheuttaa tilanteen, jossa varsaa täytyy komentaa hyvinkin napakasti. Koska tapauksessa haluttiin toimia yleisölle esimerkillisesti, pyrittiin varsan käsittely ja tarhassa asiointi erityisesti yleisön ollessa paikalla minimoimaan tällaisten tilanteiden välttämiseksi. (Kuva 15)

Kuva 15. Kujeileva ja uhmakas ponivarsa purkaa energiaansa annettuihin virikkeisiin.

4.4.1 Hevoset, ponit ja aasit

Mikäli hevosta kengitetään, tulee liukkailla keleillä sen liukastumisen riski minimoitava käyttämällä hokkeja. Hevoselle tulisi antaa pieniä ruokannoksia useita kertoja päivässä. Ulkotarhassa tai laitumella hevosta ei saa pitää kytkettynä kuin tilapäisesti ja lyhytaikaisesti. Tällöin ihmisen on valvottava hevosta koko ajan. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen, 2011)

Esimerkki tehdystä ruokintasuunnitelmasta

Lähtötiedot: MTT 2010. Rehutaulukot ja ruokintasuositukset.

Lähtötiedot: Keskikokoinen suomenhevonen n.550kg, kevyessä käytössä (ei juuri hikoile, liikutetaan n.1h päivässä yleensä maastossa rauhallisesti).

Hevosien energian ja valkuaisen tarve voidaan painon ja rasituksen mukaan määrittellä rehutaulukoista. Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) ylimmällä rivillä on määritetty esimerkkihevosen ravinnontarve.

Seuraavilla kolmella rivillä on määritelty paljonko käytettävissä olevat rehut sisältävät energiaa ja valkuaista.

Alemman sarakkeen kolme ylimmäistä riviä kuvaavat paljonko hevonen saa suunnitellulla annoksella energiaa ja valkuaista kustakin rehusta. Alimmaisella rivillä on laskettu energian ja valkuaisen todellinen saanti yhteensä suunnitellulla annoksella. Mikäli ruokinnan suunnittelu on onnistunut, tulee saannin ja tarpeen vastata toisiaan. Ruokinnan suunnittelussa on myös hyvä tarkkailla hevosta konkreettisesti, sillä eri hevosyksilöiden rehunkäyttökyky voi vaihdella. Näin ollen toinen yksilö voi tarvita hieman enemmän rehua saman ravintomäärän saamiseksi kuin toinen yksilö. Näin ollen tulee muistaa, että ruokintasuunnitelmat ovat suuntaa antavia.

Lisäksi hevonen tarvitsee erilaisia kivennäisiä ja vitamiineja. Näiden tarpeet ja rehujen sisältämät määrät löytyvät myös rehutaulukoista. Kivennäisiä ja vitamiineja myydään erikseen maatalouskaupassa.

Taulukosta voidaan tulkita, että kyseinen hevonen tarvitsee päivässä 6 kg heinää, 1,5 kg kauraa ja lisävalkuaista esimerkiksi 20 g soijarouhetta.

Taulukko 1. Tarvelaskelma kevyessä käytössä olevalle keskivertokokoiselle suomenhevoselle (MTT 2010. Rehutaulukot ja ruokintasuositukset).

Taulukko 2.

	ME MJ	Srv g
Tarve/pv	75	495
Heinä/kg KA	9,4	79
Kaura/kg KA	11,5	8
Soijarouhe/kg KA	13	473
Heinää 6kg	56,4	474
Kaura 1,5kg	17,25	12
Soijarouhe 20g	0,26	9,46
Saanti/pv	73,91	495,46

Lisätietoja:

MTT:n rehutaulukot ja ruokintasuositukset 2010

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Rehutaulukot/Rehutaulukot/hevoset>

4.4.2 Nauta

Runsaassa maidontuotantovaiheessa oleva lypsylehmä on lypsettävä kaksi kertaa päivässä. Nautaa ei tulisi pitää yksinään. Naudan tulisi suositusten mukaan vähintään voida nähdä ja koskettaa lajitovereitaan. Mikäli nautaa pidetään kytkettynä, tulee kytkyen olla hyväkuntoinen, naudalle sopiva ja säädetty siten, että se pääsee asettumaan makuulle, nousemaan ylös, syö-

mään, juomaan ja hoitamaan kehoaan. Vasikoita koskevat tiukemmat säädökset. (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva nauta, 2011)

4.4.3 Lampaat

Mikäli lampaista ruokitaan tiettyihin aikoihin ruokintahäkistä, tulee jokaista lammasta kohden tilaa olla suorassa häkissä 35 cm ja ympyränmuotoisessa 20 cm. Jos rehua on tarjolla koko ajan, on tilaa oltava lammasta kohden 17 cm. Lammasta ei saa pitää kytkettynä kuin tilapäisesti tiettyä tarkoitusta varten. Jaloittelu- tai ulkotarhassa tulee olla tilaa vähintään 3 m² uuhua tai pässiä kohden. Karitsoita koskevat tiukemmat säädökset. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lammas, 2011)

4.4.4 Kanit

Kaneilla tulee olla saatavilla korsirehua jatkuvasti sekä mahdollisuus kuluttaa hampaitaan jyrstävällä materiaalilla. Lisäksi tulee huolehtia, että kanilla on mahdollisuus tyydyttää liikunnalliset tarpeensa. Olisi myös suositeltavaa pitää kaneja pareittain tai ryhmissä. (Evira, tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, 2011)

- Omistajan ohjeet
- Välineet ja kalusto
- Ruokinta ja juotto
- Hoito
- Valvonta
- Muutosten minimointi
- Lajikohtaiset vaatimukset
- Hyvälaatuiset rehut

4.5 Ilmoitukset ja mainonta

Kotieläinpihan toiminnoista ja tapahtumista tulee tiedottaa yleisöä. Tiedotusta tulee olla mahdollisimman paljon ja sen tulee olla realistista. Normaalityötoimintojen lisäksi tulee tiedottaa erilaisista lisätoiminnoista, joita kotieläinpihalla järjestetään. Ilmoittamisen tulee sisältää kaikki tarpeellinen tieto ja olla hyvin selkeässä muodossa. Ilmoituksessa kannattaa mainita tapahtuman teema, tarkka ajankohta, kesto ja tapahtumapaikka. Lisäksi tulee mainita, mikäli tapahtuma on maksullinen tai sitä koskee muita poikkeavia rajoituksia (Kuva 16). (Liite 15)

Kuva 16. Talutusratsastus on maksullista.

Hyviä mainontakanavia ovat julisteet, kuulutukset, kyltit tapahtuma-alueella sekä budjetin salliessa lehtimainonta. Kotieläinpihan ollessa osa suurempaa tapahtumaa, tulee mainonnasta keskustella tapahtuman järjestäjien kanssa.

Valkeakosken asuntomessujenkotieläinpihalla pidettiin blogia. Blogiin kirjattiin tapahtumia, raportoitiin yleisiä kuulumisia sekä lisättiin valokuvia alueelta. Näin internetistä oli mahdollisuus seurata mitä kotieläinpihalla milloinkin tapahtui. Samalla osa tapahtumista saatiin dokumentoitua.

- Runsasta
- Totuudenmukaista
- Selkeää
- Rajoitukset

4.6 Koiraparkki

Lemmikkieläinten määrän ja niiden mukana kuljettamisen lisääntyessä koiraparkkeille on kysyntää. Tapahtumaan kesälomamatkansa aikana saapuvat ihmiset eivät voi jättää mukana olevaa lemmikkiään kesähelteillä autoon. Koiraparkin tarkoituksena on järjestää omistajien vieraillessa muissa kohteissa koiralle mahdollisuus varjoon, veteen ja lepäämiseen turvallisesti (Kuva 17).

Kuva 17. Koirahäkki, jossa mahdollisuus lepäämiseen, varjoon ja veteen.

Koiraparkki tulisi sijoittaa niin, että sinne kulku on helpohkoa mutta paikka itsessään on rauhallinen ja mahdollisuuksien mukaan varjoisa. Mikäli syrjäisempää kohtaa ei löydy valmiiksi, voi lisärauhaa alueelle tuoda maisemaan sopivalla suoja-aidalla. Rakenteiden tulisi olla riittävän kestäviä erikokoisille koirille ja yksinkertaisia, jotta niiden siistinä pito helpottuu. Häkit tulee sijoittaa niin, että koirat eivät ole suorassa katsekontaktissa keskenään mutta niillä on kuitenkin haju- tai kuuloetäisyys (Kuva 18).

Kuva 18. Koirahäkit vierekkäin ilman suoraa näköyhteyttä toisiinsa.

Koiraparkista on hyvä tiedottaa etukäteen. Ilmoituksessa tulee mainita kuka sen järjestää, kenen vastuulla koirat ovat, mahdolliset rajoitukset sekä maksullisuus. Mikäli ilmoituksessa on ollut maininta mahdollisuudesta asiakkaiden valintaan, on itse tapahtumassa helpompi kieltäytyä ottamasta vastaan isoa riehakasta tai vihaista koira. Etukäteen tulee myös tiedottaa kenen vastuulla koira parkissa ollessaan on mahdollisia ongelmia silmällä pitäen. Koiranäyttelyissä koirilta vaaditaan tunnistusasiakirja ja rokotustodistus, josta voidaan tarkastaa rabies- ja penikkatauti-rokotuksen voimassaolo (Evira 2011, toimintaohje 15326/03). Näiden samojen asiakirjojen vaatimista on hyvä pohtia myös koiraparkkia suunniteltaessa. Mikäli todistuksia päätetään tapahtumassa vaatia, tulee siitä ilmoittaa etukäteen. (Liite 16)

Koiraparkin hoitoon tulee varata kokoaikainen työntekijä. Koiria vastaanotettaessa ja luovutettaessa voi kiireimpään aikaan tulla ruuhkaa. Koiria vastaanotettaessa koiran ja omistajan tiedot tulee ottaa ylös. Tähän on hyvä olla varattuna irrallisia täytettäviä lomakkeita (Liite 17). Koira luovutetaan parkista maksua vastaan. Koiraparkin pyörittäminen voidaan myös ulkoistaa. Yhteistyökumppaneiden kartoittaminen kannattaa aloittaa ajoissa. Tällöin koiraparkin rakentaminen kuitenkin on kotieläinpihan järjestäjän vastuulla, ellei toisin sovita. Koiraparkin pyörittäminen on hyvä tapa kerätä rahaa luokkaretkä tai agilitykurssinvetäjän palkkaa varten.

Ammattimaisesta tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvasta koirien pidosta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus lääninhallitukseen viimeistään 30 vuorokautta ennen aloittamista ja 14 vuorokautta ennen toiminnan lopettamista mikäli ottaa säilytykseen kuusi tai enemmän yli 5 kk ikäistä koira (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva koira ja kissa, 2011)

Koiran lyhytaikaiseen tilapäiseen säilytykseen oleva häkki tulee korkeudeltaan olla vähintään kaksi kertaa häkissä pidettävän koiran pituus rintalastasta hännän juureen. Tämä mitta otetaan suurimmasta koirasta. Pinta-ala lasketaan häkkiin sijoitettavien koirien lukumäärän ja painon mukaan 1 m²:stä 5 m²:iin. Lattian tulee olla kiinteäpohjainen. (Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva koira ja kissa, 2011)

- Sijoitus
- Rakenteet
- Työvoima
- Tiedotus
- Lomake

Lisätietoja:
Suomen 4H-liiton ohje (Liite 18)

4.7 Esitykset

Oheisohjelmaa kotieläinpihalla on helppo ideoida ja järjestää. Ohjelma kerää ihmisiä paikalle määrättyihin kellonaikoihin ja ohjelmanumeroiden tiedotus tuo koko kotieläinpihalle näkyvyyttä. (Liite 19)

Esityksiä ja tempauksia suunniteltaessa tulee ottaa huomioon kohderyhmä heidän kiinnostuksen kohteineen. Esitysten tulee olla aiheiltaan kohdeyleisöä kiinnostavia, sekä kestoaltaan riittävän lyhyitä. Näin ne eivät muodostu liian sitoviksi sekä houkuttelevat ihmisiä piipahtamaan paikalla ohikulku-matkallaan. (Kuva 19)

Kuva 19. Koiraesitys

Mikäli yleisötapauksessa on yleisömäärältään suuri, tulee katsojien tilan tarve ja katsojien sijoittelu suunnitella huolella. Esityksen pitäjälle on hyvä kertoa jo etukäteen missä hän esiintyy ja missä suunnassa suhteessa hänen yleisön oletetaan olevan. Tämä helpottaa niin esityksen rakentamista kuin yleisön ohjaamista omalle paikalleen. Tarvittaessa on hyvä käyttää äänentoistolaitteita apuna.

Esittelijöiden ja esitysten pitäjien valintaan kannattaa panostaa. Esitykset tuovat huomiota kotieläinpihalle niin hyvässä kuin pahassa. Esittelijöiden tapa kohdella eläimiä voi olla hyvin erilainen. Varmista etukäteen esittelijään ja hänen toimintaansa tutustumalla hänen ajatus- ja toimintamallinsa mieluisuus. Esittelijän toiminta edustaa yleisölle kotieläinpihan järjestäjän toimintaa. (Kuva 20)

Kuva 20. Rento esiintyjä.

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalla järjestettiin paljon oheisohjelmaa ja teemapäiviä. Esimerkkejä näistä ovat aasiyhdistyksen esittelyä, talutusratsastusta sekä poneilla että aaseilla, kaninpoikasten nimen keksimiskilpailu, eläinten ohjatut syöttö- ja rapsutushetket. Lisäksi kotieläinpihalla oli tarjolla ajelutusta hevoskärryillä sekä rajattu leikkialue polkutraktoreineen ja keppihevosineen, jossa lapset saivat leikkiä suhteellisen vapaasti, mutta vanhempiensa vastuulla. (Kuva 21)

Kuva 21. Leikkialueella oli keppihevosia ja polkutraktoreita.

Talutusratsastus on suosittua ja sitä voi ostaa palveluna useilta ulkopuolisilta toimijoilta. Ostopalveluita käytettäessä ja toimintoja ulkoistettaessa on varmistettava palvelun tarjoajan soveltuvuus järjestettävän tapahtuman toimijaksi. Tämä varmistaa toiminnan laadun vastaavan järjestäjän toiveita. Talutusratsastusta on tärkeä suunnilla huolellisesti etukäteen ja se on toteutettava eläinten ehdoilla. On huomioitava mahdollisten kävijöiden määrä suhteessa käytössä oleviin eläimiin. Talutusratsastus onkin hyvä rajata alkavaksi ja loppuvaksi tiettyinä kellonaikoina. Tämä auttaa rajaamaan ratsastajien määrää, mikäli halukkaita on paljon. Lisäksi tulee huomioida eläinten hyvinvointi, eli esimerkiksi talutuksen pitkä kesto ja kuuma ilma lisäävät eläinten tarvitsemien lepo- ja juottotaukojen määrää. Hyvinvoivat eläimet tekevät työnsä mieluummin ja tämä osaltaan on merkittävä turvallisuuskulma. Talutusratsastusympäristön tulee olla rauhallinen erilli-

nen reitti, joka on maastoltaan sopiva ja yleisön kulku reitillä tulee kieltää. Tämä lisää kaikkien turvallisuutta ja vähentää yllättävien tapahtumien riskiä. Paikalle saapuvat ihmiset on hyvä koota yhteen paikkaan jonottamaan vuoroaan. Jonotettaessa voidaan sovittaa ratsastajalle sopiva kypärä ja hoitaa rahastus. On hyvä mikäli tähän yleisön valmisteluun ja ohjeistamiseen varataan oma erillinen henkilö. Lisäksi asioista ja toimintatavoista voi tehdä kyltin jonotusalueelle. Mikäli ratsastus tapahtuu omalla vastuulla, on siitäkin oltava selkeät merkinnät.

- Lyhyt kesto
- Kohderyhmä
- Esittelijät
- Turvallisuus

5 PURKAMINEN

5.1 Purku

Purkaminen tulee suunnitella huolella. Tämä kannattaa huomioida jo alkusuunnittelussa ja resurssien kartoittamisessa. Aikaa ja työvoimaa kannattaa purkamiseen varata reilusti. Tapahtuman lopussa työntekijöiden henkilökohtaiset voimavarat on jo osin käytetty.

Tapahtuman päätyttyä purkaminen aloitetaan aikataulutetun suunnitelman mukaisesti aloittaen eläimistä. Eläinten omistajien kanssa tulee sopia porrastettu aikataulu eläinten mahdollisimman nopeasta noutamisesta. Eläinten ylimääräinen alueella oleilu lisää kustannuksia ja riskit kasvavat purkutoimien alkaessa. Porrastetulla aikataululla varmistetaan kiireetön rauhallinen lastaushetki ilman turhaa kaaosta. Lisäksi työntekijöillä on paremmin aikaa auttaa lastauksessa tarvittaessa.

Valkeakoskella purkaminen sujui ongelmitta ja nopeasti. Kaikki oli hyvin suunniteltu ja organisoitu etukäteen. Osa rekvisiitasta myytiin ja näin ollen ne osat eivät kuormittaneet työntekijöitä. Osa rakenteista ajettiin kuorma-autolla Hämeen ammatti-instituutin toimipisteeseen. Jälkikäteen pohdittuna enemmänkin tavaroita ja tarvikkeita olisi voinut myydä. Näin säästetään purkamisen työ, kuljetuskustannukset sekä voidaan kattaa joidakin menoeriä.

- Aikataulu
- Työvoima
- Kalusto

5.2 Arviointi ja dokumentointi

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpiha koettiin toimivaksi, onnistuneeksi kokonaisuudeksi. Onnistuneilla henkilövalinnoilla ja asiantuntevalta suunnittelulta luotiin viihtyisä, mielenkiintoinen ja asiantunteva kotieläinpiha, johon olivat tyytyväisiä niin työntekijät, työnjohtajat kuin yleisökin.

Budjettia lukuun ottamatta tapahtuma mukaili suunnitelmaa. Budjetti oli Valkeakosken tapauksessa muuten hyvin laadittu, mutta omakohtainen äkillinen työvoiman osto rakennusvaiheessa nosti kokonaiskustannukset yli suunnitellun.

Suoraa palautetta kotieläinpihasta ei yleisöltä kerätty, sillä kotieläinpiha toimi eräänlaisena lisäviihdykkeenä ja ohjelmanumerona asuntomessujen kohdeyleisölle. Messujen kokonaispalautteesta löytyi kuitenkin mainintoja kotieläinpihan viihtyisyydestä.

Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihalta oli koottu kansioon kaikki tapahtumaa koskevat paperit. Lisäksi samoihin kansioihin oli koottu lähdemateriaalia sekä muistilistoja. Näiden dokumenttien säilyttäminen koettiin tärkeäksi ja niiden sekä kotieläinpihan toimijoiden haastatteluiden pohjalta tahdottiin koota loppuraportti, jota osaltaan tämä opinnäytetyö edustaa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kotieläinpihan suunnittelu ja järjestäminen osana yleisötapahtumaa on monivaiheinen prosessi. Tämä prosessi voidaan jakaa kolmeen suurempaan osa-alueeseen: suunnittelu, toteutus ja purku. Näitä kaikkia vaiheita yhdistää samat teemat. Näitä teemoja ovat turvallisuus, selkeys ja esimerkillisyys. Ollessamme tekemisissä eläinten kanssa on turvallisuus tärkeää eläinten näkökulman lisäksi myös yleisön ja eläinten hoitajien kannalta. Tahdomme toimia esimerkillisesti, jotta eläimet voisivat hyvin ja samalla voimme antaa mallia yleisölle siitä mitä eläinten hyvinvoinnilla tarkoitetaan. Kaikkea tätä helpottaa selkeys. Kun kaikki kolme prosessin vaihetta pidetään riittävän selkeinä ilman ylimääräisiä kummallisuuksia, ovat mahdollisuudet onnistumiseen hyvät.

Suunnitteluvaiheessa tulee rajata mitä voidaan järjestää. Tähän vaikuttaa mitä halutaan ja mihin on mahdollisuuksia. Näiden asioiden lisäksi lukuisilla pienemmällä asioilla täydennetään tätä isompaa visiota. Pienempinä asioina voisi mainita alueen, jossa tapahtuma järjestetään, tapahtuman keston ja ajankohdan ja kohdeyleisön.

Ideointivaiheen jälkeen alkaa budjetin suunnittelu. Ideointivaiheessa on jo huomioitu budjetin suuruusluokka pohdittaessa mahdollisuuksia. Käytävissä oleva budjetti rajaa tapahtuman kokoa. Jo tässä vaiheessa budjetti on hyvä jakaa pienempiin eriin. Nämä pienemmät erät auttavat hahmottamaan kuinka paljon on varaa käyttää mihinkin kohteeseen. Menoerät koti-

Eläinpihaa yleisötapauksessa järjestettäessä muodostuvat henkilöstökuuluista, eläimistä, rakentamisesta, kuljetuskustannuksista, rehuista ja vedestä, toimintojen järjestämisestä ja tapahtuman purkamisesta. Näiden erien lisäksi on sivuun hyvä varata ylimääräinen rahaerä yllättäviä menoja varten.

Eläimiä esillä pidettäessä niiden hyvinvointi on varmistettava. Sekä lemmikki- että tuotantoeläinten hyvinvointi pyritään varmistamaan lakiteitse ja näitä lakeja täydentävät Eviran antamat suositukset. Jotta eläinten hyvinvointia voitaisiin valvoa, tulee niiden kohtelusta, siirtämisestä ja käsittelystä tehdä ilmoituksia ja anoa tarvittavia lupia. Tämä byrokratia on olemassa eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Tuotantoeläinten hyvinvointi ja turvallisuus heijastuu kuluttajaan elintarvikehygienian kautta.

Eläimiä hankittaessa tulee valita tapahtumaan sopiva laji ja yksilö. Esiittelyeläimen tulisi olla rauhallinen, stressitasoltaan alhainen, pienehkö, aikuinen ja ennen kaikkea ensiluokkaisen edustuskelpoinen lajinsa edustaja. Eläimelle esilläolo tulisi olla turvallista ja mahdollisimman miellyttävää. Eläimen omistajan kanssa tulee sopia kirjallisesti mistä kukakin vastaa. Eläinten kuljettamisesta asianmukaisesti ja mahdollisimman miellyttävästi huolehtii eläimen omistaja. Tapahtuman järjestäjä vastaavasti maksaa tästä korvauksen.

Siirryttäessä suunnitteluvaiheesta toteutusvaiheeseen on viimeistään työntekijöiden rekrytoinnin aika. Rekrytoinnissa on huomioitava työvoiman tarpeen lisäksi tulevan henkilökunnan toivotut ominaisuudet. Kotieläinpihan työntekijän tulee olla luotettava, asiantunteva, osaava ja asiakaspalvelullinen. Eläinten omistajien tulee luottaa heidän kykyynsä hoitaa eläimiä omistajien edellyttämällä tavalla. Työntekijän tulee selvittää eteen tulevista tilanteista sujuvasti ja olla valmis ja osaava vastaamaan yleisön kysymyksiin ystävällisesti.

Kotieläinpihan rakentamisessa tulee ottaa huomioon turvallisuus, siisteys ja eläinten hyvinvointi. Rakenteiden tulee olla lakien ja asetusten mukaiset ja eläimille ratkaisuiltaan ja materiaaleiltaan sopivat. Kotieläinpihalla toimimisen tulee olla työntekijöille mahdollisimman ergonomista ja yleisölle vaaratonta. Rakenteiden tulee myös olla suunniteltu niin, että eläinten hoito ja ruokinta on mahdollisimman vaivatonta ja turvallista. Eläinten hoidossa ja ruokinnassa tulee säilyttää eläinten kotipaikkojen rutiinit mahdollisuuksien mukaan. Tutut rutiinit auttavat eläimiä selviämään muutoksista pienemmällä stressillä.

Kotieläinpihalla voi järjestää erilaisia eläimiin liittyviä teemapäiviä, esityksiä ja tempauksia. Näiden huolellinen suunnittelu mahdollisimman selkeiksi ja pieniksi kokonaisuuksiksi helpottaa toteutusta. Erityisten tapahtumien järjestämisestä on hyvä tiedottaa runsaasti kohdeyleisöä, jotta paikalle saataisiin yleisöä. Tällaiset hetket lisäävät kotieläinpihan kävijöitä.

Lemmikkieläinten määrän ja mukana kuljettamisen lisääntyessä koiraparkkien kysyntä tulee kasvamaan. Koiraparkki antaa ihmisille mahdolli-

suuden käydä tapahtumissa huolettomammin. Koiraparkin järjestäjien suurin vastuu onkin luoda järjestelmä ja olosuhteet luotettavan turvallisiksi.

Tapahtuman purku tulee suunnitella yhtä huolella kuin koko toteutuskin. Organisointi, ajankäytön suunnittelu ja riittävä työvoima helpottavat tapahtuman toteutuksen loppumetreillä. Työntekijöiden jaksamisen varmistaminen ja eläinten turvallinen kotiin saattaminen viimeistelevät tapahtuman toteutuksen. Tämän jälkeen mekaaninen tarvittavien asioiden ja esineiden purku ja poiskuljetus päättävät koko kotieläinpihaprojektin. Kaiken sujessa hyvin myös loppuvaiheissa jää kaikille tunne tapahtuman onnistumisesta.

Huolellisuus ja asioiden monialainen huomiointi auttavat tapahtuman järjestämisessä toivottuun lopputulokseen pääsemisessä. Valkeakoskella järjestetty kotieläinpiha oli kaiken kaikkiaan onnistunut kokonaisuus. Opin näytetyötä tehdessä koko ajan loppua kohden vahvistui käsitys onnistumisen avaimista. Kyseinen tapahtuma henki jälkikäteen kaikista lähteistä hyvää, onnistunutta ja tyytyväistä tunnelmaa. Tämän onnistumisen ja tyytyväisyyden taustalla on mielestäni ollut viihtyvyys ja hyvinvointi. Työntekijät, eläimet ja yleisö kokivat yhdessä jokainen taholtaan turvallisuutta ja onnistumisen tunteita. Tähän onnistumiseen päästiin kovalla työllä suunnittelusta toteutuksen kautta purkuun. Hyvin luodut mahdollisuudet helpottivat onnistumista, joka osaltaan loi tunnelman, jossa oli turvallista ja viihtyisää. Kun kaikilla osapuolilla oli turvallinen ja hyvä olo, se välittyi toteutuksessa.

LÄHTEET

Eläinsuojelulaki 1996.

Viitattu 22.3.2012

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19960247?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=el%C3%A4insuojelulaki>

Evira 2010. Eläinsuojelu pitopaikoissa

Viitattu 20.3.2012

http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainsuojelu_ja_elainten_pito/elainsuojelu_pitopaikoissa/

Evira 2010. Eläinten pitopaikat, rekisteröinti-/muutosilmoitukset

Viitattu 26.3.2012.

http://www.evira.fi/attachments/elaimet_ja_terveys/lomakkeet/pitopaikkalomake_9.2.2010.doc

Evira 2011. Lammas- ja vuohirekisteri.

Viitattu 24.3.2012.

http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainsuojelu_ja_elainten_pito/merkitseminen_ja_rekisterointi/lampaat_ja_vuohet/lammas-ja_vuohirekisteri/

Evira 2011. Merkitseminen ja rekisteröinti.

Viitattu 28.3.2012.

http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainsuojelu_ja_elainten_pito/merkitseminen_ja_rekisterointi/

Evira 2011. Toimintaohje 15326/03. Ohje eläinten viemisestä maatalousnäyttelyyn tai muuhun tapahtumaan.

Viitattu 17.3.2012.

Viitattu 19.3.2012.

http://www.evira.fi/files/attachments/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/elaimet/ohje_elainnayttelyt_2011_2.pdf

Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen, 2011.

Viitattu 20.3.2012.

<http://www.evira.fi/portal/fi/evira/julkaisut/?a=view&productId=269>

Evira, Tavoitteena terva ja hyvinvoiva koira ja kissa 2011.

Viitattu 20.3.2012.

<http://www.evira.fi/portal/fi/evira/julkaisut/?a=view&productId=78>

Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva lammas, 2011.

Viitattu 20.3.2012.

<http://www.evira.fi/portal/fi/evira/julkaisut/?a=view&productId=40>

Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva lemmikkieläin, Jyrsijät, matelijat, sammakkoeläimet, kalat ja selkärangattomat, 2011

Viitattu 20.3.2012.

<http://www.evira.fi/portal/fi/evira/julkaisut/?a=view&productId=270>

Evira, Tavoitteena terve ja hyvinvoiva nauta, 2011.

Viitattu 20.3.2012.

<http://www.evira.fi/portal/fi/evira/julkaisut/?a=view&productId=76>

Kouvola, ohjeita tapahtuman järjestäjälle, 2012.

http://www.kouvola.fi/material/attachments/sivistystoimi/sivistystoimitilaa_ja/650AzE4ME/Ohjeita_tapahtumajarjestajalle.pdf

Laki eläinten kuljettamisesta 2006.

Viitattu 30.3.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20061429>

Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010-31.1.2013

Viitattu 29.3.2012

<http://www.finlex.fi/data/tes/stes2622-MU45maaseu1002.pdf>

MTT 2010. Rehutaulukot ja ruokintasuositukset.

Viitattu 30.3.2012.

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Rehutaulukot/Rehutaulukot/hevoset>

Valkeakoski, ilmoitus eläinten pitoon tarkoitetun rakennuksen tai aitauksen sijoittamisesta tai käyttöönotosta, 2011.

Viitattu 5.4.2012.

http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/asuminen_ja_ymparisto/ymparisto_terveydenhuolto/ymparistoterveyden_lomakkeet/

Ympäristöministeriö 2000. 931/2000. Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta, 2000.

Viitattu 26.3.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2000/20000931>

Valokuvat

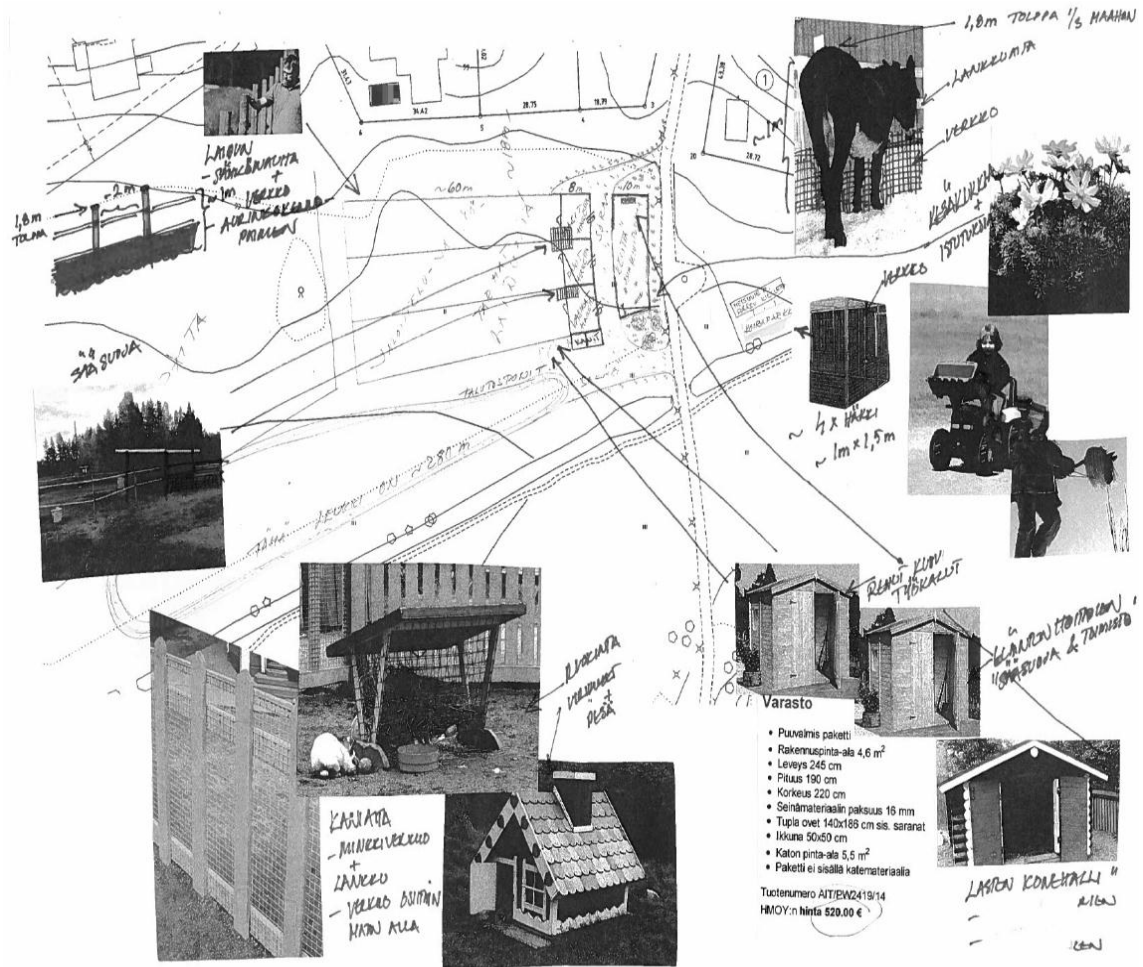
Kaikki työssä käytetyt valokuvat ovat kotieläinpihan järjestäjän omasta arkistosta.

HAASTATTELUKYSYMYKSET

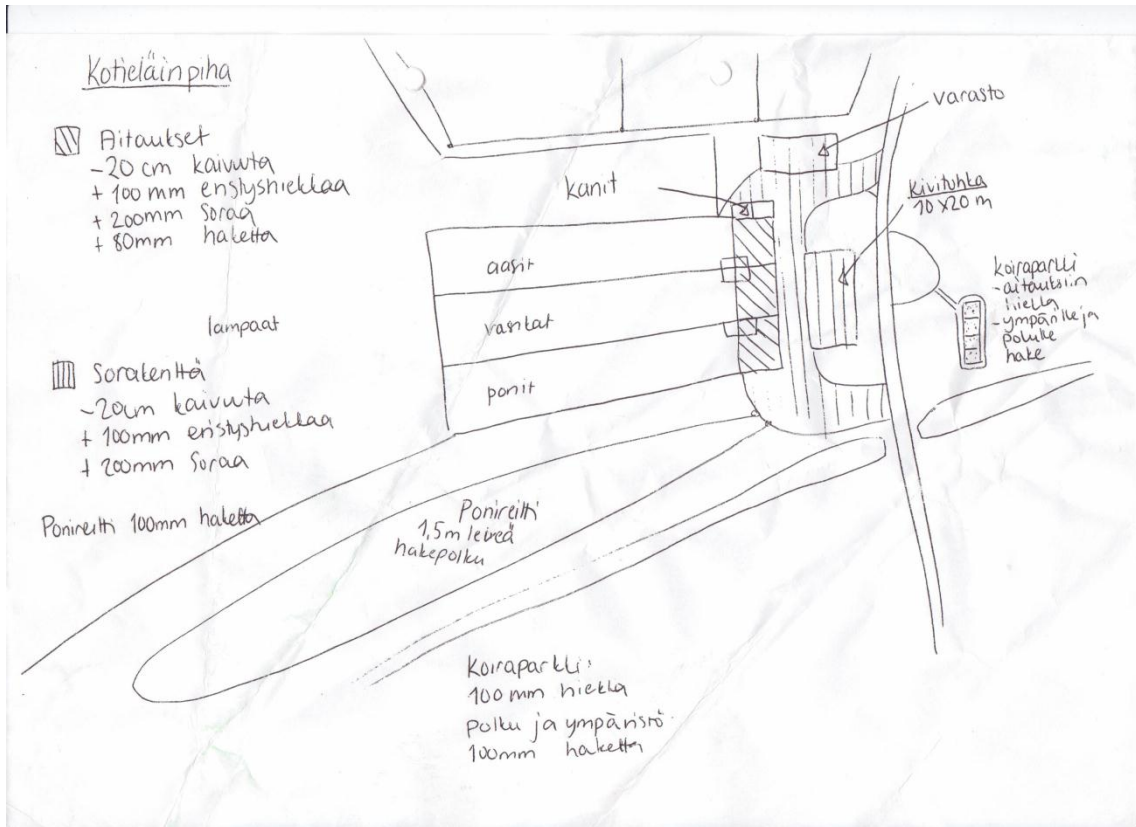
- Mitä ohjeita antaisit/ mitä pitää ottaa huomioon:
  1. Mitä ohjeita antaisit kotieläinpihan suunnitteluun yleisötapahtumassa? Mitä pitää ottaa huomioon kotieläinpihaa suunniteltaessa?
  2. Mitä pitää ottaa huomioon budjetointia suunniteltaessa? Millaisia ohjeita antaisit?
  3. Millaisia ohjeita antaisit erilaisten lupien hankkimiseen? Mitä pitää ottaa huomioon?
  4. Mitä ohjeita antaisit vastaavanlaisen tapahtuman tiedottamisesta? Onko erityisiä huomioitavia seikkoja?
  5. Mitä ohjeita antaisit kotieläinpihan rakentamiseen yleisötapahtumassa? Mitä pitää ottaa huomioon?
  6. Mitä ohjeita antaisit henkilöstön (määrä+osaaminen) palkkaamiseen vastaavanlaisessa tapahtumassa? Mitä tulisi ottaa huomioon?
  7. Mitä ohjeita antaisin työntekijöiden turvallisuudesta huolehtimiseen vastaavanlaisessa tapahtumassa? Mitä tulisi huomioida?
  8. Mitä ohjeita antaisit eläinten turvallisuudesta huolehtimiseen vastaavanlaisessa tapahtumassa? Mitä pitää ottaa huomioon?
  9. Mitä ohjeita antaisit yleisön turvallisuuden optimoimiseksi vastaavanlaisessa tapahtumassa? Mitä pitää ottaa huomioon?
  10. Mitä ohjeita antaisit eläinten valintaan (lajit, määrä, luonne, ikä jne.)? Mitä pitää ottaa huomioon eläimiä valittaessa?
  11. Mitä ohjeita antaisit eläinten omistajien kanssa toimimiseen ja sopimusten tekkoon? Mitä seikkoja pitää ottaa huomioon?
  12. Mitä ohjeita antaisit kuljetuksiin ja vakuutusasioihin? Mitä pitää ottaa huomioon?
  13. Mitä ohjeita antaisit eläinten tiloista? Mitä pitää ottaa huomioon?
  14. Mitä ohjeita antaisit eläinten ruokintaan ja hoitoon? Mitä pitää ottaa huomioon?
  15. Mitä ohjeita antaisit rehujen varastointiin ja hankintaan? Mitä pitää ottaa huomioon?
  16. Mitä ohjeita antaisit eläinten hyvinvoinnin varmistamiseen? Mitä pitää ottaa huomioon?

17. Mitä ohjeita antaisit erilaisten esitysten ja esittelyjen järjestämiseen? Mitä pitää ottaa huomioon?
18. Mitä ohjeita antaisit lanta- ja jätehuollon järjestämiseen? Mitä pitää ottaa huomioon?
19. Mitä ohjeita antaisit tapahtuman purkuun (eläimet, rakenteet) Mitä pitää ottaa huomioon?
20. Mistä yleisö oli kiinnostunut?
21. Mihin olit erityisen tyytyväinen?
22. Mitä olisit tehnyt toisin?

IDEOINTIA VALKEAKOSKEA VARTEN

KARTTA

MESSUKALENTERI

		8.7. Eläimet saapuvat	9.7. Lehdistöpäivä	10.7. Messut alkavat	11.7. Ponitalutus	12.7. Ponitalutus
13.7.	14.7.	15.7.	16.7.	17.7.	18.7. Koirien rotuesittelyjä	19.7. Hevosajelutus Eläinsuojeluasialla
20.7.	21.7. 8 paalia heinää aaseille	22.7.	23.7. Emokani muiden joukkoon, Aasit tulevat illalla n. klo 19	24.7. Aasien omistaja tulee aamusta	25.7. Ponitalutus, Aasiesittely	26.7. Ponitalutus, Aasiesittely
27.7.	28.7.	29.7.	30.7.	31.7.	1.8. Aasitalutus	2.8. Aasitalutus, Eläinsuojelu, Agilityesitys klo. 15
3.8.	4.8.	5.8.	6.8.	7.8.	8.8. Aasitalutus	9.8. Aasitalutus, Messut päättyy

ELÄINLUETTELO

Luettelo nautaeläimistä
Pitopaikka FI000008387264
Asuntomessualue Lintula Valkeakoski

Tiedot: eläinten lukumäärä, syntymätunnukset ja lähtötilan tiedot

Eläimet: kaksi sonnivasikkaa
Syntymäpitopaikka ja lähtöpaikka: FI3026396
Tilatunnus: 834059348
omistajan nimi
osoite
puhelinnumero

Eläinten yksikkötiedot:
FI000009702891-4 Eemeli korva 318
FI000009702892-7 Elmeri korva 319

Eläinten saapumispäivä alueelle 8.7.2009

TARJOUS KOTIELÄINPIHASTA

Tarjous kotieläinpihasta
20.3.2009

(Nimi)
Aluevalvoja
Valkeakosken kaupungin asuntomessutoimisto
puhelin
sähköposti

Taustaa

Hämeen ammatti-instituutti toteuttaa Valkeakosken asuntomessuilla kotieläinpihan.

Paikka: Valkeakoski, asuntomessualue
Aika: 10.7.-9.8.2009

Kotieläinpiha sisältää tämän liitteen mukaiset eläimet (aasit, ponit, vasikat ja kanit), aitarakenteet ja sääsuojat. Lisäksi kotieläinpihan yhteyteen tulee koiraparkki ja lasten leikkialue. Kotieläinpiha-alueelle tulee eläinaitauksen ja sääsuojien lisäksi myös 2 lukittavaa, pientä varastorakennusta.

Kotieläinpiha tullaan vihersisustamaan kesäkuun ja pensain. Kotieläinpihalta on myös saatavilla tietoa eläinten hoidosta ja hyvinvoinnista sekä opinnoista Hamissa ja Hamkissa.

Messujen aukioloaikana kotieläinpihalla työskentelee opiskelijoita, jotka vastaavat eläinten hoidosta sekä alueen siisteydestä ja järjestyksestä. Opiskelijat osallistuvat myös ennen messuja tapahtuvaan suunnittelu- ja rakentamistyöhön yhdessä messujärjestäjän kanssa. Kotieläinpihalla järjestetään erikseen ilmoitettuna ajankohtina ohjelmaa/tietoiskuja. Näistä tarkemmin kohdassa Sisältö.

Messujärjestäjä tulee vastaamaan kotieläinpiha-alueen maanrakennustöistä ja tarha-alueiden kattamisesta hakkeella/kuorikehakeella sekä paineveden ja sähkön tuonnista kotieläinpihaan. Messujärjestäjä huolehtii myös lantahuollosta kotieläinpihalta eteenpäin sekä eläinten rehujen ja kuivikkeiden varastoinnista ja eläinten vartioinnista messujen aikana. Messujärjestäjä hankkii tarvittavat luvat ja eläinten pitopaikatunnukset.

Sisältö

Kotieläinpihan suunnittelu ja toteutus Valkeakosken asuntomessuille 2009. Palveluntarjoaja vastaa kotieläinpihan käytännön suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tähän kuuluvat:

- eläimet ja niiden kuljetukset
- rehut ja kuivikkeet
- eläinten aitaukset ja sääsuojat alueelle tuotuna sekä niiden purkamisen ja pois toimittamisen messujen jälkeen
- tarvittavat ruokinta- ja juomalaitteet
- aidattu laidunalue
- eläinten hyvinvoinnista ja hoidosta vastaaminen messujen aukioloaikana
- koiraparkki ja siitä huolehtiminen messujen aukioloaikana
- lukittavat varastorakennukset rehujen yms. tarvikkeiden säilytykseen ja varastointiin
- alueen vihersustaminen kesäkukin ja -pensain
- lasten ”konehalli” ja polkutraktorit (3kpl)
- järjestettyä ohjelmaa ja tietoiskuja messuviikonloppuisin esim.
  - o 11.-12.7.2009 talutusratsastusta
  - o 18.-19.7.2009 lemmikki-teema (esitellään mm. koiria, kaneja jne.)
  - o 25.-25.7.2009 piha/ympäristö-teema
  - o 8.-9.8.2009 Virtuaalikylä

Tähän tarjoukseen sisältyvät seuraavat eläimet:

- 2 vasikkaa
- 2 ponia tai vastaavaa
- 2 aasia ajalla 23.7.-9.8.2009
- 2 ryhmää kaneja

Eläinten osalta laskutetaan erikseen tarvittavat eläinlääkintä ja vaadittavat näytteidenottokulut.

Eläinlajien ja teemaviikonloppujen aiheiden osalta pidätämme oikeuden muutoksiin.

Kustannukset alv 0%:

- eläimet ___ € (12%)
- rakennukset ja aitaukset ___ € (10%)
- rehut ja kuivikkeet ___ € (3%)
- kuljetukset (eläimet, materiaali ja rakenteet) ___ € (7%)
- työpanos (alueen suunnittelu ja toteutus, eläinten hoito ja kotieläinpihan toiminnasta vastaaminen) ___ € (58%)
- lasten konehalli ja polkutraktorit ___ € (5%)
- viherrakenteet ja kukat ___ € (4%)
- yhteensä ___ € (100%)

Aikataulu

Kotieläinpiha ja siihen liittyvät toiminnot ovat valmiina ennen messujen alkua ja purku suoritetaan messujen päätyttyä. Kotieläinpihan toimintojen osalta siitä vastaavat henkilöt

Opas toiminnallisen kotieläinpihan järjestämiseen yleisötahtumassa

---

aloittavat työsuhteensa kesäkuussa 2009. Suunnittelutyö ja rakennustyöt käynnistetään huhtikuussa 2009.

Hinta _____ € + alv 22% _____ € = _____ €

ALV ALV 22%

Toimitusehdot Noudatetaan HAKKY:n yleisiä toimitusehtoja.

Maksuehdot Laskutus kahdessa erässä:
- 1. erä _____ € 10.7.2009 mennessä
- 2. erä _____ € 14.8.2009 mennessä

Yhteyshenkilö (nimi) puhelin
sähköposti

Voimassaoloaika Tarjous on voimassa 9.4.2009.

Toivomme, että tarjous vastaa odotuksianne. Keskustelemme mielellämme kanssanne tarjoukseen liittyvistä asioista.

Liitteet HAKKY:n maksullisen palvelutoiminnan yleiset sopimusehdot.

SOPIMUS ELÄINTEN VUOKRAAMISESTA

YHTEISTYÖSOPIMUS

Sopimuksen osapuolet:

Hämeen ammatti-instituutti

Mustialantie 105

31310 MUSTIALA

puh.

fax.

mustiala@hamk.fi

Yhteyshenkilö:

sähköposti

puh.

(myöhemmin tilaaja)

Eläimen omistaja

Yhteyshenkilö:

Paikkakunta

sähköposti

puh.

(myöhemmin toimija)

Taustaa

Hämeen ammatti-instituutti toteuttaa Valkeakosken asuntomessuilla kotieläinpihan, jonka yhteydessä messuvieraiden lapsilla on mahdollisuus tutustua eläimiin. Kotieläinpihalla vierailu on messuvieraille maksutonta. Asuntomessut järjestetään Valkeakoskella 10.7.-9.8.2009, kotieläinpiha on avoinna koko messujen ajan joka päivä klo 10-18. Toimija on etukäteen tutustunut kotieläinpihaan rakentamisvaiheessa ja toimijan esittämät toiveet on huomioitu. Toimija on hyväksynyt alueen, eläinten tilat ja toimintatavat.

Sopimuksen sisältö

(Omistaja) vuokraa tilaajalle (2) aasia: aasit Kiira ja Keke sekä kaksi ryhmää kaneja. Kaniryhmä 1. emo + poikaset, kaniryhmä 2. joutilaita naaraskaneja. Hämeen ammatti-instituutti tarjoaa aaseille puitteet, johon kuuluu noin 10 x 8m sora- ja hakepohjainen tarha, joka on aidattu sekä verkolla että laudalla. Tarhassa on 3 x 3m seinillä varustettu sääsuojakatos, joka on jatkuvasti eläinten käytössä. Lisäksi eläimillä on käytössään noin 10 x 50m laidunalue laitumeksi, myös tällä alueella on käytössä sääsuojakatos. Laidunalue on aidattu verkolla sekä sähkönauhalla. Kanit ovat kahdessa verkkopohjaisessa häkissä, jotka ovat katettuja. Häkit ovat kooltaan 3 x 3m. Häkeissä on kaneille mökit.

Eläinten hyvinvoinnista ja siisteydestä huolehtivat kotieläinpihan henkilökunta sekä erikseen kiertävä iltahoitaja toimi-

jan antamien ohjeiden mukaisesti. Asuntomessualue on ai-
dattu sekä vartioitu ympäri vuorokauden koko messujen
ajan. Tilaajan toimesta eläimille on varattu heinä, vesi, suo-
lakivi sekä kuivikkeet. Toimija tuo mahdolliset lisärehut aa-
sien ja kaniin mukana.

Toimija tuo kanit sekä niiden hoito-ohjeet messualueella
viimeistään 8.7.2009 ja noutaa ne messujen päätyttyä
10.8.2009. Toimija tuo aasit sekä niiden hoito-ohjeet messu-
alueelle viimeistään 23.7.2009 ja noutaa ne messujen päätyt-
tyä 10.8.2009.

Toimija voi esitellä eläimiään ja omaa toimintaansa koti-
eläinpihalla messuaikana. Eläinten esittelyyn voivat osallis-
tua myös muut Suomen aasiyhdistyksen edustajat tai henki-
löt, joille toimija on antanut siihen luvan.

Toimijalla on aaseille vastuuvakuutus. Kaneja ei ole vakuu-
tettu.

Tilaaja toimittaa toimijalle näytteilleasettajakortin (1kpl)
sekä huolehtii, että talutukseen osallistuvat pääsevät messu-
alueella korvauksetta ja heillä on tarvittava P-kortti. Messu-
aikana autoliikenne messualueella ei ole mahdollista. Toimi-
tetaan H-kortti eläinten hakua varten.

Toimija toimittaa Tilaajalle myös lyhyet eläinesittelytekstit
esillä olevista eläimistä. Toimija voi toimittaa erillisistä ro-
tuesittelymateriaalia kotieläinpihan infopisteeseen messuvie-
raille jaettavaksi.

Toimija toteuttaa kotieläinpihalla aasilla tapahtuvaa talutus-
ratsastusta 1.8.-2.8..2009 sekä 8.8.-9.8-2009. Hämeen am-
matti-instituutti tarjoaa puitteet talutusratsastukselle raken-
tamalla talutuslenkin.

Toimija järjestää talutuksen, kerää siitä maksun ja saa sen
korvaukseksi talutuksen järjestämisestä. Talutuksen järjes-
tämisestä tilaaja ei maksa erillistä korvausta.

Toimijan tehtävänä on huolehtia talutuksen turvallisuudesta,
kuten varusteiden kunnosta ja siisteydestä, aasien kunnosta
ja siisteydestä, sekä ratsastajien turvallisuudesta järjestämällä
riittävän määrän kypäriä, sekä osaavat taluttajat ja tehtävään
soveltuvat aasit.

Talutuksen/ajelutuksen ajankohdista tiedotetaan messuvie-
raille kotieläinpihan infotaululla sekä messukuulutuksissa.

Maksuliikenne

Toimija laskuttaa Tilaajaa yhteensä ___ euroa tai lunastaa
kotieläinpihan tarvikkeita ja rakennelmia vastaavalla sum-

malla. Eläinten tuonnista ja viennistä aiheutuvat matkakustannukset toimija laskuttaa tilaajalta. Laskutus hoidetaan messujen päätyttyä.

Laskutusosoite

Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymä
osoite
viite

Voimassaolo ja
irtisanominen

Tämä sopimus on voimassa allekirjoituspäivästä lähtien siihen saakka, kunnes eläimet ovat poistuneet alueelta.

Sopimuksen purkaminen

Mikäli jompikumpi osapuoli rikkoo oleellisesti tämän sopimuksen ehtoja, on toisella oikeus purkaa sopimus. Kammalakin osapuolella on oikeus purkaa sopimus, mikäli sen jatkuminen käy mahdottomaksi ylivoimaisen esteen johdosta, esimerkiksi jommankumman osapuolen toiminta lakkaa tai muuttuu hankkeen kannalta oleellisesti.

Lisäykset ja muutokset

Kaikki tähän sopimukseen tehtävät lisäykset ja muutokset tehdään kirjallisesti.

Voimaantulo ja
allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle. Sopimus astuu voimaan, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Paikka Päiväys

Hämeen ammatti-instituutti

Eläinten omistaja

nimenselvennys
Hankekoordinaattori

nimenselvennys

TYÖVUOROLISTA

Kasaus Messujen aikaiset työvuorot

viikko 28			viikko 29				viikko 30						viikko 31							
m	ti	ke	to	pe	la	su	m	ti	ke	to	pe	la	su	m	ti	ke	to	pe	la	su
6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
x	x	x	a	a				i		i	a		a	a	i			a	i	i
		x	i	i	a	a	a		i	a	i	a				a	i	i	a	a
x	x	x			i	i	i	a	a			i	i	i	a	i	a			
x	x	x																		

Messujen aikaiset työvuorot

Purku

viikko 32						viikko 33						viikko 34			
ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti
27.	28.	29.	30.	31.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
							i	i	a			i	i	x	x
			i	a	i	i	a	a		i	a			x	x
i	a	a	a	i	a	a			i	a	i	a	a		
a	i	i													
														x	x

Aamuvuoro 9-17, iltavuoro 10.30-18.30. Ruokatauko päivällä ½tuntia ei sisälly työaikaan.
Kasausta ja purkua varten ehdotetut vuorot. Tarpeesta informoidaan tarkemmin.

KOTIELÄINPIHAN ISTUTUKSET

Kotieläinpihalle tehtiin kahdenlaisia kukkaistutuksia:

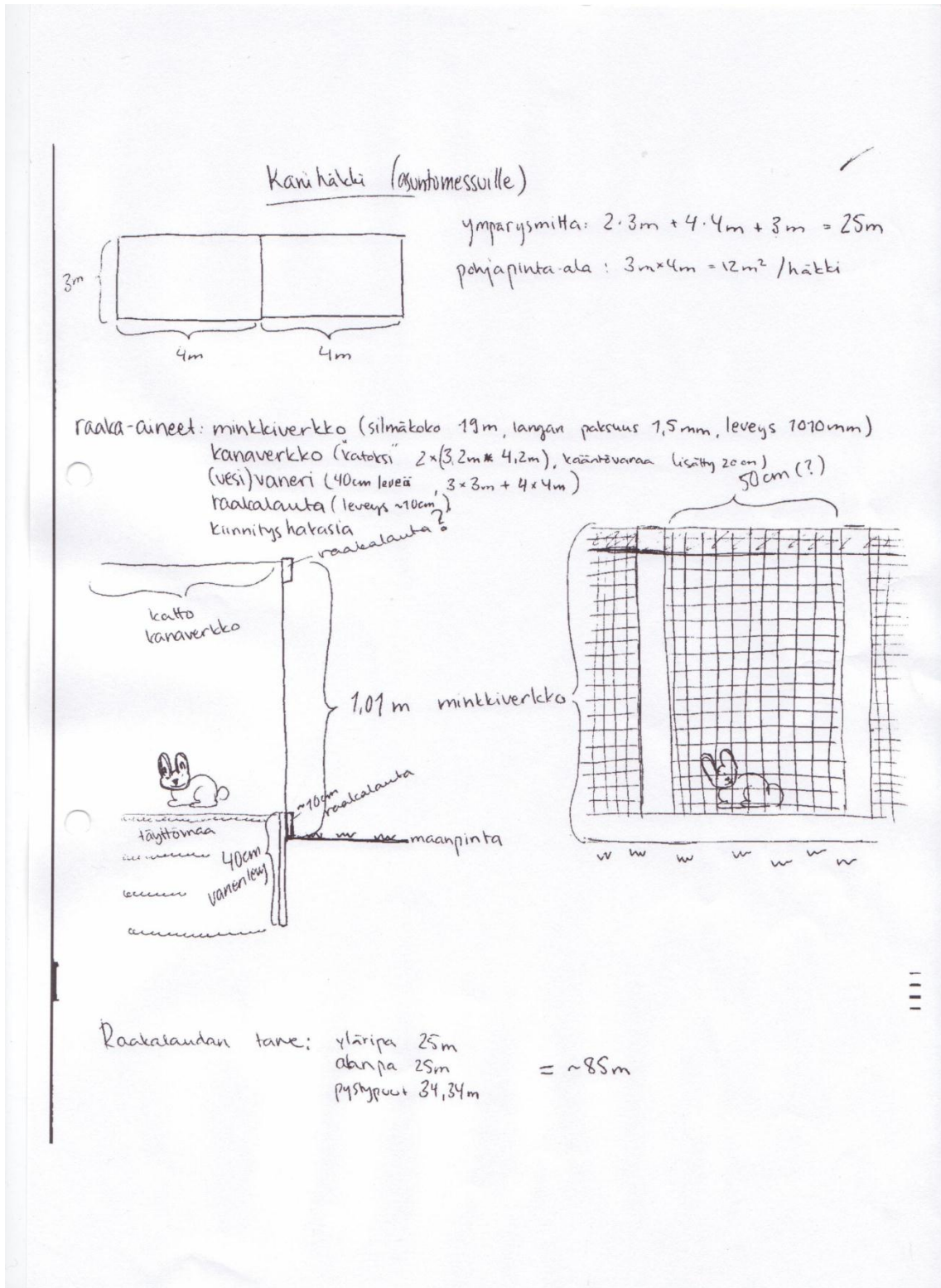
1. Vanhoihin perunalaatikoihin, joiden pohjalle laitettiin juuttisäkin päälle istutusmulta.
2. Yhden juuttisäkin sisään laitettiin kaksi kukkamultasäkkiä, joihin tehtiin kukkasäkiä varten reiät.

Molemmissa käytettiin istutusmultana Kekkilän kukkamultaa, joka sisältää kastelukiteitä. Kastelukiteiden ansiosta istutuksia tarvitsee kastella noin neljä kertaa harvemmin kuin normaali-istutuksia. Istutuksissa käytettiin punaisia ja valkoisia tsinnioita, keltaisia ja oransseja samettikukkia, markettoja, monen värisiä orvokkeja, sinisiä ja valkoisia lobelioita sekä dahlioita. Koska kukkalaatikot sijoitettiin seinustoille, istutettiin kukat niihin niin että toisella puolella on korkeampi ja toisella puolella matalampia kukkia. Istutuksissa otettiin huomioon myös kukkien värit, säkkeihin istutettiin keskelle korkeammat kukat ja ympärille matalammat kukat. Kaikki kasvit olivat myrkyttömiä.

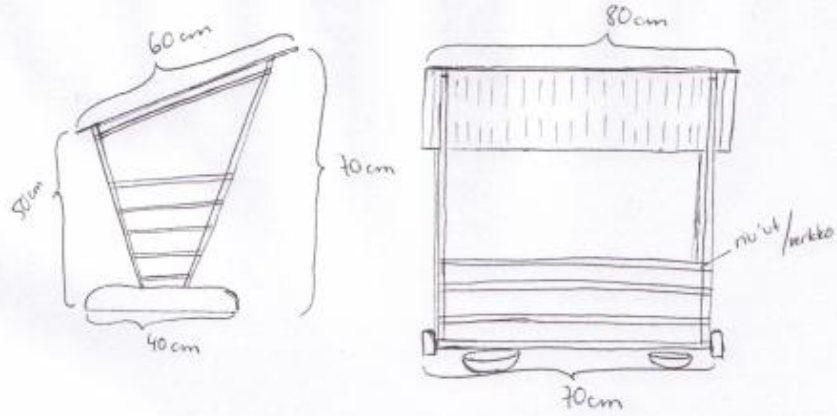
Koska kukat olivat messujen aikana alttiina sekä rankkasateelle että auringon paahteelle, osa kukista ei jaksanut kukkia koko messujen ajan. Kukkia hoidettiin kastelemalla ja nyppimällä kukkineet kukinnot pois. Alun perin messuilla oli 22 laatikkoa kukkia ja neljä säkkiä. Lopuksi jäljellä oli 15 siistiä laatikkoa, kukkien uudelleen yhdistämisen jälkeen. Säkeissä olleet kukkasäkit viihtyivät parhaiten, luultavasti suuren multamääränsä vuoksi. Säkeistä ei myöskään vesi pääse haihtumaan niin helposti, vaikkakin niiden kastelu on tarkempaa, että vesi menee säkin sisään. Laatikoissa olevat kukat olivat kanihän ympärillä, lasten leikkialueen ympärillä, toimistokopin seinustalla sekä vanhan karrin päällä. Kukkasäkit oli sijoitettu sisääntulojen molemmin puolin.

Kukkaistutukset ovat olleet kuvattuja ja herättäneet paljon mielenkiintoa. Säkki-idea on saanut huomiota myös eräässä sisustusblogissa.

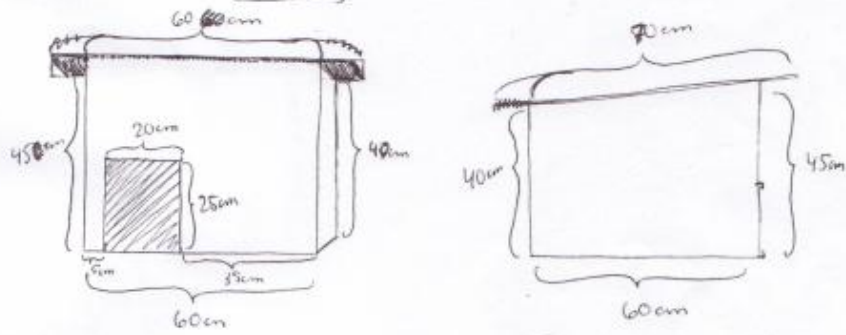
LUONNOS KANIEN RAKENTEISTA

Ruokintohäkki

Makki

• mäkän lattia pinta-ala: $60\text{cm} \times 60\text{cm} = 3600\text{cm}^2$
kato pinta-ala: ~~60cm x 70cm~~
 $60\text{cm} \times 70\text{cm} = 4200\text{cm}^2$
katoissa sivonah (puhdistus)

ESIMERKKI ELÄINTEN RUOKINTAOHJEISTA – AASI

Ruokinta:

- Aamulla kivennäiset molemmille: 1 mitta sinisestä ämpäristä
- heinää ”vapaasti”
  - max. päiväannos 2/3 paalia parempaa heinää, omaa kuivaa heinää voi antaa aluksi osana päiväannosta
  - Jos nälkäisiä annosta voi harkiten lisätä laitumen kunnon mukaan.
  - Jos seimessä heiniä, uutta ei tarvitse lisätä.

ESIMERKKI HOITO-OHJEISTA - AASI

- Kiiran riimu ruskea, Keken riimu sininen
- Kiiran suitset mustat, Keken suitset ruskeat
- Harjat yhteisiä, Kiiraa varottava mahan alta harjattaessa
- Sininen sumutinpullo sisältää ötökkämyrkkyä
- Vihreä sumutinpullo sisältää kuivapesuainetta, ohjeet pullon kyljessä, käytä le-
vittämiseen vanhoja pyyhkeitä
- Helosania ötökänpuremiin tarvittaessa (Kiiralla rupia mm. mahan alla)
- Saa ottaa rapsuteltavaksi/taluteltavaksi. Kiiraa pidettävä silmällä, jos lapset mei-
naavat rapsutella mahan alta.

PÄIVITTÄISET HOITO-OHJEET

Aamu

- Tarkista puhelin
- Sähkö pois aidoista
- Pese ja täytä 7 vesiasiaa + kolme kastelukannua ja kaksi ämpäriä
- Anna ruoka + heinä + siirrä etuosaan:
  - poneille
  - vasikoille
  - aaseille
- Hae kaikkien ruoka-astiat pois ja pese ne
- Kanien vesien vaihto, heinän vaihto, poikasten laskeminen (9), täysrehuastioiden pesu ja täyttö, siirrä verkkokatto vaneriosan päälle
- Katosten ja takaosien siistintä (saaviin jätessäkki)
- Kaneille tarvittaessa lisää haketta + kolojen tukkiminen
- Avaa konehalli ja vie kastelukannu koiraparkkiin ja lukko kaappiin nro 5
- Tarkista ”tapahtuu tänään” – taulu
- Merkitse ”Eläinten” – kansioon tekemäsi toimenpiteet
- Tarkista että kaikki eläinportit ovat lukossa

Päivä

- Kukkien tarkistus (nyppiminen/kastelu)
- Kaneille vihreää ruohoa/pihlajan oksia
- Kanien nostoa näyttille + rapsuttelua
- Geishan harjaus
- Leikkialueen järjestely + huoltotoimet
- Blogin päivitys (valokuvia ja tekstiä)
- Yleistä alueen siistimistä (tupakantumpit yms)
- Tarvittaessa lisää heinää eläimille

Iltä

- Vasikoiden ruokinta ja siirto taakse
- Geisha ja Pepsi taakse
- Aasit taakse
- Etutarhojen ja katosten siivous
- Heinien täyttö
- Kanien vesiasioiden täyttö tarvittaessa ja täysrehun ja kauran lisääminen + verkkokatto paikoilleen
- Konehallin sulkeminen (traktorit ja kepparit talliin) ja leikkialueen siistiminen
- Koiraparkin tarkistus
- Hae vasikoiden ruoka-astiat pois ja pese ne
- Lukitse kaikki eläinten portit
- Sammuta tietokone ja laita kopit lukkoon (laita fleece koneen päälle näkö- ja kosteussuojaksi)

Opas toiminnallisen kotieläinpihan järjestämiseen yleisötahtumassa

---

- Vie lantasaavi kottikärryillä konttiin tuo takaisin tullessa reilu kärryllinen heinää huoltokatokseen aamua varten (kärryt mahtuvat kahvat edellä sisään)
- Merkitse ”eläinten” – kansioon tekemäsi hoitotoimenpiteet
- Muista jättää vesipisteen avain sekä puhelin alueelle. Jos jotain erityistä jätä lappu aamuvuorolaisella tietokoneen päälle.

TIEDOTE KOTIELÄINPIHASTA

KOTIELÄINPIHA VALKEAKOSKEN ASUNTOMESSUALUEELLA

Tervetuloa kotieläinpihalle!

Tule tapaamaan 2 kuukauden ikäistä ponivarsaa tai ajamaan polkutraktorilla. Hämeen ammatti-instituutin Mustialan yksikkö toteuttaa Valkeakosken asuntomessualueelle kotieläinpihan. Kotieläinpihalla esitellään aaseja, poneja, vasikoita ja kaneja. Lisäksi kotieläinpihan yhteydessä on koiraparkki ja lasten leikkialue.

Kotieläinpihalla on mahdollista tutustua eläimiin, saada tietoa eläinten hoidosta ja hyvinvoinnista sekä opinnoista Hämeen ammatti-instituutissa ja Hämeen ammattikorkeakoulussa.

Messujen aukioloaikana kotieläinpihalla työskentelee Mustialan opiskelijoita, jotka vastaavat eläinten hoidosta sekä alueen siisteydestä ja järjestyksestä. Opiskelijat ovat osallistuneet myös ennen messuja tapahtuvaan suunnittelu- ja rakentamistyöhön yhdessä messujärjestäjän kanssa. Kotieläinpihalla järjestetään erikseen ilmoitettuina ajankohtina erilaista ohjelmaa ja tietoiskuja.

Piha on messualueen keskellä alueella sijaitsevan maisema kosteikon läheisyydessä ja on avoinna 10.7.-9.8.2009 asuntomessujen aukioloaikana.

Kotieläinpihan tapahtumista tiedotetaan ja niistä löytyy kuvia myös verkosta Virtuaalikylyn sivuilta www.virtuaali.info ja etusivulta linkki Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpiha.

Lisätietoja
yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite

TIEDOTE KOIRAPARKISTA

Koiraparkki

Hämeen ammatti-instituutti järjestää Valkeakosken asuntomessujen kotieläinpihan yhteyteen koiraparkin ajalle 10.7.-9.8.2009, johon asuntomessuvieras voi jättää koiransa hoitoon messuvierailun ajaksi.

Koiraparkki on avoinna joka päivä messujen aukioloaikana.

Pirkkalan- Lempäälän 4H-yhdistys huolehtii koiraparkista aikavälillä 13.7.-19.7.2009 ja muina aikoina siitä huolehtii kotieläinpihan henkilökunta.

Koiraparkissa on neljä erillistä laudoista tehtyä aitausta, joissa koirien on tarkoitus oleskella. Aitauksissa on vesikupit, jotka pestään aina koirien vaihtuessa.

Koirat ovat koiraparkissa omistajiensa omalla vastuulla. Omistajat tuovat koiransa ennen koiraparkkiin vientiä kotieläinpihan henkilökunnan luokse ja tässä yhteydessä he antavat omat yhteystietonsa sekä sopivat muista käytännön järjestelyistä henkilökunnan kanssa.

Hinnasto:

Koiraparkki maksaa yhdeltä koiralta 5 euroa per tunti (lisätunnit 2€ kappale).

Saman omistajan kahdelta koiralta koiraparkki maksaa 8 euroa tunti (lisätunnit 3€ kappale), kolmelta koiralta 11 euroa/tunti (lisätunnit 4€ kappale) ja neljältä koiralta 14 euroa/tunti (lisätunnit 5€ kappale).

Maksun voi hoitaa vain käteisellä ja henkilökunta toivookin asiakkailta tasarahaa.

KOIRAPARKIN KOIRATIETO - LOMAKE

Kotieläinpihan koiraparkki

Koiran kutsumanimi: _____

Rotu: _____

Sukupuoli: _____

Omistajan nimi: _____

Omistajan puhelinnumero: _____

Muuta huomioitavaa: _____

Tuontiaika: _____

Koiraparkkinumero: _____

Hakuaika: _____

Hinta: _____

Omistajan allekirjoitus: _____

OHJE KOIRAPARKIN JÄRJESTÄMISEEN

SUOMEN 4H-LIITTO / 2002

KOIRAPARKIN JÄRJESTÄMINEN YLEISÖTILAISUUKSIIN

Koiraparkin pitäminen on mitä mainioin tapa omatoimiseen varainhankintaan etenkin sellaisille 4H-yhdistyksille, joissa on aktiivista dogsittertoimintaa. Nuoret pääsevät kosketuksiin erilaisten koirien kanssa ja koiranomistajat voivat hyvällä omatunnolla jättää lemmikkinsä hoitoon vaikkapa lounaan ajaksi tai tutustuessaan kaikessa rauhassa näyttely-/messualueeseen.

Koiraparkin järjestämiseen kannattaa varautua etukäteen, sillä itse tapahtumapaikalla saattaa olla kiirettä ja hälinää.

Ennakkovalmistelut

Tapahtuman järjestäjän ja 4H-yhdistyksen sopimuksessa tulee olla ainakin seuraavat asiat:

- 4H vastaa henkilöstön koulutuksesta ja palkkaamisesta.
- 4H vastaa koiraparkin käytännön toiminnasta x hengen päivittäismiehityksellä.
- 4H vastaa alueen siisteydestä/jätehuollosta.
- Sovittava kuka vastaa näyttelyn ajaksi otettavasta vastuuvakuutuksesta.
- Sovittava kuka vastaa hoitohenkilöstön (dogsittereiden) matka- ja ruokakuluista.

Palvelupisteen sijainti

Tapahtuman järjestäjien kanssa kannattaa neuvotella sopivasta koiraparkkitilasta. Tilan on hyvä olla jollain tavoin eristetty yleisöltä: sisätapahtumissa erillinen, avara huone tai ulkotapahtumissa oma aitaus ovat ihanteellisia. Kesällä pitää olla sateelta ja auringolta suojattu, katettu tila. Koiraparkin sijainnin on oltava mahdollisimman rauhallinen, mieluiten lähellä (mahdollista) koiranulkoilutuspaikkaa ja vesipistettä.

Tapahtuman järjestäjien urakkaa helpottaa huomattavasti, kun koiraparkki tapahtuman päättyessä jätetään kohtuullisen siistiin kuntoon.

Häkkien määrä

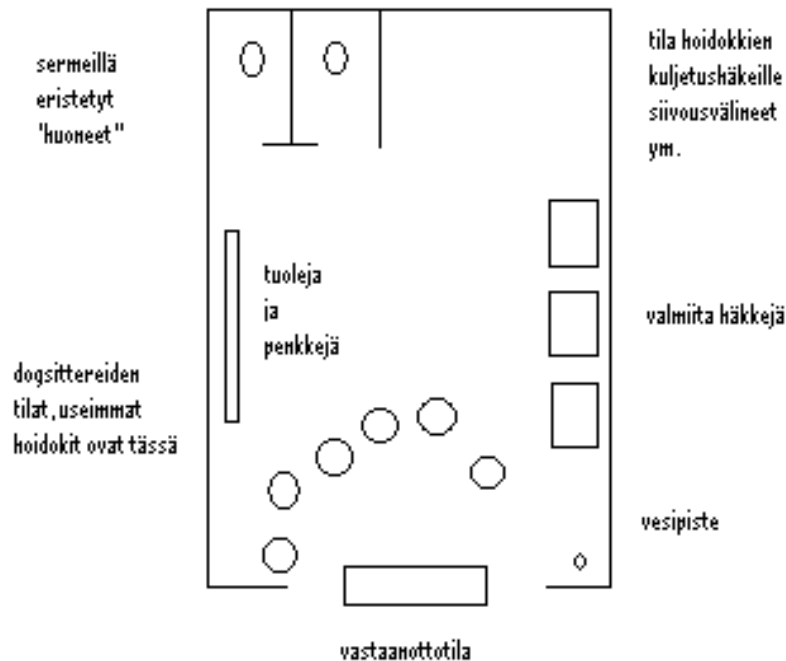
Tapahtuman järjestäjä hankkii ja asentaa tarvittavat häkit isommissa tapahtumissa ja varustaa häkit lukoilla ja juomakupeilla.

Verkkokopit ulkotiloissa

Verkkokoppien pohjatyöt kannattaa tehdä ennen häkkien asennusta. Hiekkasoraseosta ajetaan häkkien alle. Häkit tulisi asentaa suoraan, siten vältetään salpojen ja ovien aukeaminen avattaessa viereisiä häkkeitä. Koira-asiakkaat saattavat tehdä ahkerasti ”maansiirtotöitä” häkeissään, joten tiukasti maahan asennetut häkit estävät mahdolliset uloskaivautumiset. Verkkokoppien katerakenteisiin kannattaa kiinnittää huomiota.

Toiset asiakkaat puolestaan jättävät koiran sen omassa häkissä, joten jokin nurkkaus voisi olla varattu ”boksikoirille”. Hienoa olisi myös, jos koiraparkissa olisi valmiina muutama häkki. Epäsosiaalisia tapauksia varten olisi hyvä saada pari irtosermiä, jotta provosoivat tuijottelut jäävät pois.

Esimerkki koiraparkkitilasta:

Kalustus ja varusteet

Koiraparkkitilassa olisi oltava vastaanottotiski, jossa asiointi koiranomistajien kanssa tapahtuu. Dogsittereitä varten on hyvä olla tuoleja tai penkkejä, sillä suurin osa asiakkaista haluaa jättää koiransa hihnassa dogsitterille. Sisätiloissa latioilla on hyvä olla mattoja koirien liukastelun estämiseksi.

Vastaanottotiskille on varattava kansio, johon kirjataan tiedot jokaisesta hoidokista. Tiskille tarvitaan myös kassalipas, ja tietenkin iso pino 4H-esitteitä. Tiskiltä kysytään todennäköisesti kaikkea mahdollista muutakin tapahtumasta, joten ohjelmaluetteloita ja kartoja tarvitaan, mikäli hyvä asiakspalveluhenkisyys on tärkeää. Tiskille on hyvä koota myös ”hätänumeroita”: eläinlääkärin, järjestelypäällikön ja dogsittervastaavan yhteystiedot.

Koiria varten parkkiin on varattava muutama vesikuppi, jotka on pestävä säännöllisesti. Siivousvälineet (puruja, lasta/harja, roskis sekä kakkapusseja) ovat kullan arvoisia – vahinkoja sattuu useina ja siisteys parantaa koiraparkin imagoa. Myös ensiapulaukku kannattaa ottaa mukaan.

Dogsittereiden kannattaa varustautua käytännöllisin vaattein (saattavat likaantua!) sekä nimilapuin. Esim. 4H-dogsitterliivi on suunniteltu tähän käyttöön.

Koira tulee hoitoon

Jokaisesta hoidokista kirjataan ylös seuraavat tiedot:

1. koiran kutsumanimi, rotu ja sukupuoli
2. omistajan nimi

3. (omistajan kännykkänumero)
4. erityispiirteet (esim. aggressiivinen toisille koirille/arka/ei siedä koskettelu/tarvitsee ulkoilua/ei saa ottaa pois häkistä jne...)
5. tuontiaika ja arvioitu haku aika
6. koiraparkkinumero
7. koira hoitavan dogsitterin nimi
8. hinta

Koiranomistajalle annetaan koiraparkkinumero, jota vastaan hän saa hakea koiransa takaisin. Mikäli ”narikkalappu” hukkuu, on koiranomistajan esitettävä henkilöllisyystodistuksensa ja koiran rekisteritodistus. Tämä käytäntö ennaltaehkäisee tehokkaasti varkauksia koiraparkista. Tosin koira useimmiten tuntee omistajansa, ja saattaaapi sitterikin asiakkaan kasvot muistaa...

Dogsittereiden on noudatettava tarpeellista varovaisuutta hoidokkien kanssa. Kilttikin koira saattaa olla hämmentynyt ihmisvilinästä ja meluisasta tapahtumasta, joten se saattaa käyttäytyä arvaamattomasti. Koiran hihnaa ei saa laskea kädestä eikä koira missään tapauksessa päästää irti. Koirien välisiä kontakteja on mahdollisuuksien mukaan vältettävä, sillä leikkikin saattaa muuttua tappeluksi, ja koiraparkkitilat ovat usein ahtaat. Mitä rauhallisempina hoidokit pysyvät, sen parempi. Ja varman dogsitterin levollisuus heijastuu usein koiraankin.

Mikäli mahdollista, tulee saman dogsitterin huolehtia koirasta koko hoitojakson ajan. Jos sitterin työvuoro loppuu ennen hoidokin hakua, voi koiran toki luovuttaa toiselle dogsitterille ja kertoa hänelle tarvittavat tiedot.

Hoitomaksu

Netissä olevan hinnaston mukaan.

Maksu on hyvä periä vasta haettaessa koira. Kokemuksen perusteella hoitoajat venyvät herkästi sovitusta.

TAPAHTUMAT VALKEAKOSKEN KOTIELÄINPIHALLA 2009

Lehdistö- ja avajaispäivät 9.-10.7.2009

Hevosajelutus –Korven Siluetti

Poni-teema 11.-12.7.2009

Talutusratsastusta ja kärryajelua shetlanninponeilla sekä ponien esittelyä
Välimäen tila Hattula

Lemmikki-teema 18.-19.7.2009

Koirat ja kanit; teemaan liittyviä tietoiskuja osastolla

Lauantai 18.7.2009

klo 11:00 Cairnin terrierit
klo. 12:00 Shetlanninpaimenkoirat
klo 13:00 Pienpystykorvat (Klein ja Mittel)
klo 14:00 Dobermanni
klo 15:00 Pumi & eläinsuojeluasiaa

Sunnuntai 19.7.2009

klo 11:00 Labradorinnoutajat (käyttökoirat)
Klo 12:00 Salukit
klo 13:00 Leijonakoira
klo 14:00 Labradorinnoutaja
klo 15:00 Noutaja

19.7.-22.7. Messuilla suomenpienhevonen Korven Siluetti, Lammi
Ajelutusta valjakkokärryillä & luomumansikoita
Valjakkohevosen esittelyä ja valjakkotarkkuus-ajon esittelyä

Aasi-teema 25.7.-26.7.2009

Paikalla Suomen aasiyhdistyksen edustajat
Aasien esittelyä

25.7.-26.7. Talutusratsastusta ja kärryajelua shetlanninponeilla sekä ponien esittelyä
Välimäen tila

Kierrätys ja piha-teema 1.8.-2.8.2009

Teemaan liittyviä tietoiskuja osastolla

1.8.-2.8.2009 Talutusratsastusta aaseilla; aasit Kiira ja Keke

Virtuaalikylä-teema 8.8.-9.8.2009

Luonnonvara- ja ympäristöalan opetuksen esittelyä

8.8.-9.8.2009 Talutusratsastusta aaseilla; aasit Kiira ja Keke

Hämeen ammatti-instituutin ja Hämeen ammattikorkeakoulun toiminnan esittelyä

Osaston yhteydessä erillinen koiraparkki